



## Ի՞նչ ժառանգեց գործընթացը ժառանգութեան որոշումից

Երեւանի քաղաքապետի ընտ-  
րութեանը ժառանգութիւն կու-  
սակցութեան կողմնորոշման հար-  
ցը վերջապէս լուծուեց, եւ շատ լա-  
է որ լուծուեց աւելի շուտ, քան  
տեղի կ'ունենար քաղաքափետի ընտ-  
րութիւնը: Բանն այն է, որ մի պահ  
սկսել էր թուալ, որ ժառանգու-  
թիւնն իր անելիքը այլպէս էլ չի  
կարողանալու որոշել մինչեւ Մա-  
յիսի 32-ը, ինչպէս երեւի թէ կ'ասէր  
հանգուցեալ, բայց անմահ բարոն  
Միւնհաուզենը, որ ցանկանում էր  
լրացուցիչ այդ մի օրը պարզեւել  
հարազատ քաղաքին: Այն իրավի-  
ճակից, որին հասել էր ժառանգու-  
թիւնը, որպէս թերեւս միակ  
խոհեմ տարբերակ մնացել էր քա-  
ղաքապետի ընտրութեանը չմաս-  
նակցելու տարբերակը եւ, ի պատիւ  
ժառանգութեան, պէտք է արձա-  
նագրել, որ կուակացութիւնը կա-  
յացընեց հենց այդ խոհեմ որոշումը:  
Խնդիրն այն է, որ որոշումը խոհեմ  
էր ոչ միայն ընդդիմութեան ընդ-  
հանուր ուազմավարութեան տե-  
սանկիւնից, քաղաքացիական պայ-  
քարի տրամաբանութեան տեսան-  
կիւնից, այլ նաև հենց ժառան-  
գութեան բուն քաղաքական ապա-  
գագի, որը յայտնուել էր բաւական  
լուրջ վտանգի առաջ:

իհարկէ, ժառանգութեանն  
ինքնին պատիւ չի բերում այն, որ  
կուսակցութիւնը կարծես թէ պարզ  
ներքաղաքական դասաւորութեան  
պայմաններում յայտնուեց այդո-  
րինակ բարդ վիճակում, որից ելքը  
դեռ յայտնի չէ, թէ ինչ զնովէ ձ ձեռք

Եերուել: Այսինքն, չնայած վերջին  
պահին ողջախոռութեան յաղթա-  
նակին, չնայած ժառանգութեան  
«վերջին խելքի» առկայօծմանը,  
այդուհանդերձ կուսակցութեան  
քաղաքական ապագան կարելի է  
համարել բաւական անորոշ, քանի  
որ առկայ իրավիճակը ցոյց տուեց,  
որ ժառանգութիւնն ունի որոշում-  
ներ կայացնելու լուրջ ինդիր:  
ինչքան էլ որ այդ իրողութիւնը  
ներկայացուի իբրեւ ներկուսակ-  
ցական ժողովրդավարութիւն, մի-  
եւնոյն է, ակնյայտ է, որ ինդիրն  
ամենեւին էլ դա չէ եւ այդպիսի  
մեկնութիւնն ընդամենը արդա-  
րացման փորձ է, ոչ աւելին:

Ժողովրդավարութիւնը նշա-  
նակում է քննարկումներ, բայց չի  
նշանակում որոշում կայացնելու  
անընդունակութիւն, էլ չասած օպե-  
րատիւ եւ օպտիմալ որոշում կա-  
յացնելու անընդունակութեան մա-  
սին: Եթէ ներկուսակցական ժո-  
ղովրդավարութիւնը որեւէ կու-  
սակցութեան պէտք է պարզ իրո-  
ղութեան պարագայում հասցնի  
այդպիսի բարդ վիճակի, ապա  
թերեւս ներկուսակցական դիկտա-  
տուրան առաւել գերադասելի է: Եւ  
ընդհանրապէս, եթէ ժողովրդա-  
վարութիւն հասկացութիւնը պէտք  
է ծառացի առաւելապէս քառոները  
արդարացնելու համար, ապա աւե-  
լի լաւ է այդ հասկացութեանը  
հանգիստ թողնել ընդհանրապէս,  
պարզապէս չարթեզրկելու համար:

Ընդհանուր առմամբ, իհար-  
կէ, լաւագոյն տարրերակը կը մինէր

այն, որ ժառանգութիւնը հենց սկզբից միանալը Հայ Ազգային կոնգրեսին, երբ յատնի դարձաւ, որ կոնգրեսը առաջարկում է Լեռն Տէր-Պետրոսեանի թեկնածութիւնը։ Յանկացած այլ թեկնածութեան պարագայում ժառանգութեան նկրտումները միանգամայն հիմնաւոր կը լինէին, բայց Լեռն Տէր-Պետրոսեանի առաջարումը, յամենայն դէպս այս պահին, ուղղակի փակում էր որեւէ նկրտման ճանապարհ։

Գրեթէ անկասկած է, որ իշխանական այն գործիչները եւ քարոզչամիջոցները, որոնք վերջին մի քանի օրերին ստանձնել էին ժառանգութեանը Հայ Ազգային կոնգրեսի եւ մամուլի քննադատութիւնից «պաշտպաննելու», ժառանգութեան ինքնուրոյնութեան իրաւունքին «տէր» կանգնելու առաքելութիւնը, այժմ կարող են դառնալ ժառանգութեան ամենից սուր քննադատները, կուսակցութեանը մեղադրել թուլակամութեան, անհեռատեսութեան, ՀԱԿ ու մամուլի շանտաժին արուելու համար։ Բայց դա բնական է, իչչանպէս որ բնական էր այն, որ այդ նոյն գործիչներն ու քարոզչամիջոցները դարձել էին ժառանգութեանը պաշտպանը, երբ կուսակցութիւնը որոշեց չմիանալ Հայ Ազգային կոնգրեսին։ Բանն այն է, որ դա կը լինի իշխանութեան օրինաչափ արձագանքը, երբ կը փորձեն հնարաւորինս մեծ օգուտ քաղել ստեղծուած իրավիճակից։

Բարեբախտաբար, Ժառանգութեան կայսցրած որոշումը իշխանութեան օգուտների հնարաւորութիւնը հասցրեց նուազագոյնի: Բայց ժառանգութեան որոշմամբ թերեւս ոչինչ չի աւարտուել, այլ գուցէ նոր է միայն սկսում: Շատ կարեւոր է լինելու, թէ ինչպէս է ժառանգութիւնն իրեն պահելու հետագայ ժամանակահաստուածում, նաեւ նախընտրական շղջանում: Ժառանգութիւնը կամ լիարժէք կը ներգրաւուի ընդդիմութեան մարտավարական սիեծալի մէջ, եւ եթէ այդ ցանկութիւնն արտայացտի, ապա Հայ Ազգային կոնգրեսը լաւ կ'անի տա այդ ցանկութիւնն իրացնելու լայն հնարաւորութիւնն, կամ էլ ժառանգութիւնը կը դրսեւորի զոհի կեցուածք, կը ներկայանայ իրեւե Հայ Ազգային կոնգրեսի շանտաժի զոհ եւ թաքուն կամ բացայացտ կը սպասի Երեւանի քաղաքապետի ընտրութեանը ՀԱԿ ձախողմանը, ընդհանուր առմամբ վերջում ասելու համար՝ «ուզում էիք ձեզ չխանգարենք, չխանգարեցինք. Բայց տեսէք որ դուք չէք կարող յաղթել»: Գործընթացը ցոյց կը տաց, թէ ինչ վարք է դրսեւորելու ժառանգութիւնն իրականում, կոնգրեսին սատարելու մասին յայտարարութիւններից դուրս: Խնդիրը պարզապէս այն է, որ ժառանգութեան արդէն այդ վարքը առաւելապէս ոչ թէ ընդդիմութեան ապագայի հարց է վճռելու, այլ ժառանգութեան:

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ  
«ԼՐԱԳԻՐ»

# ՕՊՏԻՄԱՆԼ ԼՈՒՇՈՒ

«Ժառանգութիւնն» ընտրեց  
Երեւանի աւագանու ընտրութիւնների հետ կապուած իր համար,  
թերեւս, ամենաչահաւէտ լուծումը:  
Երկու մնացած տարբերակները հաւասարապէս վտանգաւոր էին: Եթէ այդ կուսակցութիւնն ընտրութիւններին մասնակցեր ինքնուրոյն,  
ապա ոչ մի ըոսէ չէր կարողանաց խուսափել Հայ ազգային կոնգրեսի կողմնակիցների վիրաւորանքների տարափից՝ «յաճախորդ», «դհոլ»,  
«ախքիկ» տիպի: Այլ կերպ ասած,  
«Երկրում աիրող քաղաքական ցածր մշակոյթի պայմաններում ընդդիմութեան՝ երկու առանձին շարասիւներով ընտրութիւններին մասնակցելու դէպքում, անգամ ամենամեծ ջանքերի գործադրմամբ, հազիւ թէ կանխուի բախումը», ինչպէս ինքը՝ «Ժառանգութիւնն» է յայտարարում: Նախորդ բոլոր ընտրութիւնների փորձը ցոյց է տալիս, որ հենց այդպէս էլ լինում է. ընդդիմադիր կուսակցութիւնները կամ թեկնածուները սկսում են իրար վրայ յարձակուել ու իրարից ձայն փախցնել: Միւս կողմից՝ եթէ «Ժառանգութիւնը» մտնէր Կոնգրեսի ցուցակի մէջ՝ ՀԱԿ-ի պայմաններով, դա, իհարկէ, մեծապէս կը սահմանափակէր կուսակցութեան ինքնուրոյնութիւնը ու, զուգահեռաբար, կ'արժանանար այս անգամ արդէն իշխանական (շատ աւելի հզօր) քարոզչական մեքենայի նոյնատիպ հայհոյանքներին: Բացի այդ, ՀԱԿը կոչտ «պրեսինգի» էր ենթարկելու իր ցուցակի «ժառանգական» ներկայացուցիչներին, եւ ընտրարշաւում ցանկացած «սխալ» արտայատութիւն դարձեալ կ'որակէր իբրեւ դաւաճանութիւն:

«անվտանգութեան» առումով ամենածիշղը, կարծես թէ, ընտրութիւններին չմասնակցելն է: Դա էլ, իհարկէ, իդէքալական լուծում չէ: Էլ ի՞նչ փուտբոլային թիմ, որի խաղացողները, վախենալով վնասուածքներից, չեն մասնակցում առաջնութեանը: Չմասնակցելը նոյնպէս հարուածում է այդ թիմի վարկանիշին: Ի դէպ, լսել եմ նաեւ, իբր «Ժառանգութեան» նման որոշումը պայմանաւորուած է պարզապէս ֆինանսական միջոցների սղութեամբ: Այդ վարկածին ես, ճիշդն ասած, չեմ հաւատում եւ այդ պատճառով այստեղ չեմ քննարկում:

Բայց եթէ կուսակցութեան տեսակէտից չմասնակցելը, որոշ վերապահումներով, ամենաօպտիմալ տարբերակն է, ապա բազմաթիւ երեւանցիների համար դաբացարձակապէս ձեռնտու չէ: Ովքե՞ր են «Ժառանգութեան» ընտրողները: Նրանք, ովքեր չեն ուզում, որ ընտրութիւններում լայ-

թի կուլիցիան, բայց հասկանում  
են, որ այս ընտրութիւններով,  
անգամ ամենաբարենպաստ ելքի  
դէպքում, իշխանափոխութեան  
հարց չի լուծուի: Նրանք, ովքեր  
դէմ են Գագիկ Բեղլարեանի թեկ-  
նածութեանը, բայց ձայն չեն տա-  
նաել Տէր-Պետրոսեանի ղեկավա-  
րած ցուցակին՝ «ցրտի եւ մթի»,  
95-96 թուականների իրադարձու-  
թիւնների եւ այլ՝ հիմնաւոր եւ ոչ  
հիմնաւոր տարբեր պատճառնե-  
րով:

Սի խօսքով, Երեւանում կան  
բազմաթիւ մարդիկ, ում հայեացք-  
ներն ընդդիմադիր են, եւ որոնք,  
սակայն, կոնգրեսի նկատմամբ  
առանձնապիս ջերմ զգացմունքներ  
չունեն; Ի՞նչ վարքագիծ են նրանք  
դրսելորելու Մայիսի 31-ին՝ «Ժա-  
ռանգութեան» բացակայութեան  
պարագայում: Այս մասին՝ մէկ  
ուրիշ անդամ:

ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ  
«ԱՌԱԻՕՏ»

## ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Յառաջիկայ Յունիս 7-ին տեղի պիտի ունենան  
Լիբանանի խորհրդանական ընտրութիւնները:  
Այն լիբանանակայերը, որոնք կ'ուզեն  
մասնակցիլ այդ ընտրութիւններուն, կրնան  
հեռացնել՝

310-466-7779 թիւին եւ ստանալ յաւելեալ  
մանրամասնութիւններ:





## ՌՈՒՍ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ RESTART-Ը ՀԱՅԿԱԿԱՆ TURN OFF, ԹԵ TURN ON

ԱՐՄԱՆ ԱՄԱՍՈՒՆԻ  
«ԺԱՄԱՆԱԿ»

Նկատելի է, որ կարծես թէ մէկնարկում է ուռւսամերիկեան յարաբերութեան մի նոր գործընթաց, որի նպատակը այդ յարաբերութիւնը մաքուր էջից սկսելն է, կամ ինչպէս Օպաման կ'ամէր՝ «ռեսթարտ» անելը:

Սակայն թէեւ գործընթացը դեռ նոր է առաջին քայլերը կատարում եւ դեռ յախնի չէ, թէ արդեօք ինչքան հեռու կը գնայ, բայց կայ մի փոքր թիւրը ըոնում այդ կապակցութեամբ: Ռուս-ամերիկեան «մաքուր էջից» շփումները յաճախ ընկալում են որպէս ուռւս-ամերիկեան յարաբերութեան ջերմացման մասին խօսելու ոչ միայն վաղ է, այլ նաև՝ ոչ դիպուկ: Բանն այն է, որ «մաքուր էջից» սկսող յարաբերութիւնը կարող է շատ աւելի սառը լինել, քան այն, ինչ կայ այժմ:

Ներկայիս գործընթացը, որ կարելի է մեկնարկած համարել նախագահների փոխադարձ ուղերձներով եւ արտգործնախարար Լավորվի ու պետքարտուղար Հվլլրի Քլինթընի հանդիպումով, իրականում վերաբերում է այն հարցին, թէ ինչ են ուզում Ամերիկան ու Ռուսաստանն իրարից: Հետեւաբար, քանի դեռ չի պարզուել, թէ նրանք, այսինքն՝ այդ երկու տէրութիւնը, ինչ են ուզում իրարից, վաղ է խօսել ուռւս-ամերիկեան յարաբերութեան ջերմացման կամ էլ ուռւս-ամերիկեան հակադրութեան դադարեցման մասին: Դա նշանակում է, որ ինչպէս աշխարհում, այնպէս էլ Հարաւային Կովկասի երկրների վրա: Բնականաբար, առաջին հերթին հետաքրքրական է, թէ ուռւս-ամերիկեան յարաբերութեան ներկայիս գործընթացի զարգացումը ինչ են արտացոտութիւնը եւ ինչպէս այն կ'արտացայտուի մասնաւորապէս Հարաւային Կովկասի երկրների վրա: Բնականաբար, առաջին հերթին հետաքրքրական է, թէ ուռւս-ամերիկեան յարաբերութեան ներկայիս գործընթացի զարգացումը ինչ են արտացոտութիւնը ու ունենալու Հայաստանի վրաց, ինչպէս է ազդեցութիւնը մեր երկրութիւնը ու ունենալու մասին: Այսինքն՝ ուզում էլ չետք է ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեզ, այն, թէ ինչ են ուզում այդ տէրութիւններին իրարից եւ ով է յաղթելու, որ ամրութիւն անի մեզ, այլ այն, թէ ինչ է անում Հայաստանի վերաբար, որպէս կամ ինքնուրին պետութիւն, հնարաւորինս ապագա ընդունելու շրջանակից, որ միեւնոյն է՝ ոչ թէ մենք ենք որոշում մեր ճակատապերը, այլ դա որոշում են մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցանկացած անդրծութիւն, որի հետեւանքը Հայաստանի ինքնուրին ու որոշումը մեր ճակատապերը չենք ուղարկութիւնը ու ունենալու մեջ մեծերն ու ուժեղները, եւ մեզ մնում է միայն կամ հնազանդուել, կամ էլ եթէ չենք հնազանդում, ապա պատրաստել անհաւասար մարտում զրուելուն: Բնական է, որ հասարակութիւնը պատերազմ չի ուզում, եւ դրա սպառնալիքի տակ պատրաստ է ներել ցանկացած իշխանութեան ցան

## ԴԱՐՁԵԱԼ ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ՄԱՍԻՆ

## ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՐԵԱՆ

Այս շաբթուաց քաղաքական սիւնակս պիտի յատկացնէին նախագահներ Ռուսական Բարեկամութեան մասին, ընթերցող հասարակութեան ցոյց տալու համար անոնց սկզբունքային եւ փիլիսոփայական կեցուածքներ եւ եւ մարտավարական տարրեկութիւնները: Նպատակս այն էր որ մէկ կողմէ, այս երկրի պահպանողական, աջակողմեան շրջանակներու համար, Ռուսական կը մնայ իրենց նախասիրած նախագահը, իր որդեգրած ներքին եւ արտաքին քաղաքականութիւններով, իսկ միւս կողմէ, Ռէկրնին հակադրել Պարագահաման, իր երկրէն ներս բերած եւ կիրարկած ընդհանուր քաղաքականութեամբ, որը եթէ ուզենք նկարագրել, կրնանք անոր տալ կեղրոն-ձախս ուղղութիւն ունեցող քաղաքականութիւն մը, կամ ազատական - «Լիպերալ» եւ ձախական կողմեան դիմագիծ մը, որ շատեր, երկրէն ներս, կը նմանցնեն այժմու եւրոպական կարգ մը երկիրներու, յատկապէս Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ, հետեւած քաղաքականութեան:

Հոս պէտք է ճշգել որ ամերիկացիներու պատկերացումներու մէջ, կարեւոր չփոթ մը կայ «սոցիալիզմ» հասկացողութեան մէջ։ Ամերիկացիք երբ խօսին սոցիալիզմի մասին, զայն կը շփոթեն վիլուզման ենթարկուած խորհրդացին, Սովետական Միութեան հետ։ Պատմութեան անցած այդ երկրէն ներս, որդեգրուածը ոչ թէ իսկական սոցիալիզմն էր, այլ անորայլասերած մէկ տարբերակը, որ չճանցուեցաւ եւ գործադրուեցաւ իբրև կոմունիստական հասարակագործ, իր բռնատիրական նկարագրով։

Փակագիծ մը բանալով, այս-  
տեղ կրնանք յայտնել որ մեր  
կուսակցութիւնն ալ, որ ունի սոց-  
իալ գենոկրատ բովանդակութիւն,  
և. Միութեան եւ մեր հայրենիք  
Հայաստանի հետ բարեկամութեան  
սիրոյն, շփոթուեցաւ կոմիունիս-  
տական, համայնավարական դրու-  
թեան հետ, որու պատճառառաւ ալ  
հասկնալիօրէն տուժեց: Թերեւս  
մեր կուսակցութեան երբեմնի ղե-  
կավարներէն ոմանք ալ, և. Միու-  
թեան եւ Հայաստանի հետ մեր  
կապերու լոյսին տակ, անկարող  
եղան մեր ընկերվարական դիմա-  
գիծը յատակօրէն ներկայացնել, զայն  
յատակօրէն զանազանելով և. Միու-  
թեան եւ Հայաստանէն ներս հաս-  
տատուած համայնավարական դրու-  
թենէն: Ամէն պարագայի, սոցիա-  
լիզմ եւ կոմիունիզմ, հայէրենով  
ընկերվարութիւն եւ համայնավա-  
րութիւն բոլորիին տարբեր իմաստ  
եւ խորք ունին թէ իբրեւ ընկերա-  
փիլիսոփայական ըմբռնում եւ թէ  
իբրեւ գործնական կիրարկում, ժո-  
ղովուրդի կեանքէն ներս գործադր-  
ուելու մտահոգութեամբ:

Վերադառնալով մեր յօդուա-  
ծին, այսօրուայ Ամերիկան, այ-  
սինքն Օպամայի որդեգրած ուղ-  
ղութիւնը, 2009 թուականին, շատ  
աւելի ծօտ է ժամանակակից Եւրո-  
պայի ինչ կը վերաբերի պետու-  
թիւն-տնտեսութիւն փոխ-յարաբե-  
րութեան: Պատմականօրէն, Ամե-  
րիկան, ինչպէս քիչ վերը նկարագ-  
րեցինք, ճանչցուած էր իբրև կեղ-  
րոն-աջ երկիր, մշակութային եւ  
ընկերային իր յայտագրերու եւ  
ընդհանուր քաղաքականութեան

**Ֆէջ:** Այսօր, սակայն, 2009ի Ամերիկան դարձած է աւելի սոցիալիստական-ընկերվարական պետութիւն մը, եւ այս պատճաճ է, զարժանալիօրէն, ոչ թէ տեմոքրաթ, այլ Պուշչի նման, հանրապետական նախագահի մը օրով: Այս ուղղութիւնը, կամ փոփոխութիւնը պիտի դրսեւորուի երկրի քիչ մը բոլոր բնագաւառներէն ներս – տնտեսական, մթնոլորտային, առողջապահական, կրթական, ուժային եւ այլն: Այս ուղղութիւնը, նաեւ պէտք է շեշտել որ գրեթէ պարտադիր եղաւ նոր իշխանութեան, նախագահ Պարաք Օպամային համար քանի որ 2008 թուականին ընտրութիւններէն առաջ իսկ, տեղի ունեցաւ երկրի տնտեսութեան փլուզումը, իր գրեթէ բոլոր բաժիններէն ներս, ակնելով բնակարանային, դրամատնային, ապահովագրական (AIG ընկերութեան տիսուր վիճակը ներկայիս), ինքնաշարժային, Ուոլ Սթրիթային, եւ այս բոլորին ընկերացող տոլարի անկումը եւ փոխատութեանց փճացում եւ կորուսոր ազատ ճանչցուած շուկային ներս, մարդոց կեանքերու լուրջ խանգարումներով, զործագրկութեամբ, եւ ընկերային անապահութեամբ:

վութեամբ: Այս պայմաններու տակ  
Օպամայի նոր իշխանութիւնը պար-  
տաւոր էր դիմագրաւելու իրմա-  
առաջ ստեղծուած կացութիւնը, ե-  
ցարդ կիրարկուող քափիթալիս-  
տական, դրամատիրական դրու-  
թեան, եւ անոր պատճառաւ ստեղծ-  
ուած կացութեան լուծում բերելո-  
մտահոգութեամբ որդեգրուած սոց-  
իալիզմը:

Այս միայն կրնար նշանակելով գործառությունը քաղաքականութեան մը որուն լուսին տակ երթալոր պիտի աճէր դեռը կառավարութեան, ընդունելով պահու իրականութիւնը, երկիրը աստիճանաբար ենթարկելով յաւելեալ կանոնաւոր ձան (regulation) եւ պետական հսկողութեամ հակակշռի-քոնթրոլի որդեգրությունը, որ նաեւ պիտի նշանակէր սեփական նախաձեռնութեանց կարեւոր մասին փոխանցումը կառավարութեան ձեռքը։ Այս նաեւ կրնայ նշանակել որոշ սեղմուռ (protectionism) առեւտուրի եւ տնտեսական փոխանակումներու։

Այս ձեւով է որ այսօրուական երկիրի կը նմանցուի այժմուարովայի, ուր միջին ճամբար մը գտնուած եւ որդեգրուած է պետութեան եւ տնտեսական դրութեան միջեւ, զոր կարելի է նկարագրեալ եւ առաջարկեալ այս պահանջման մասին առաջարկը։

իբրեւ ընկերվարական-սոցիալիստական դրութիւն:

Ամէնս պարագայի, կան նաեւ  
այս երկրի մէջ բաւական լուսամիտ  
մտածող մարդիկ որոնց համար  
երկրէն ներս տեղի ունեցող այս  
փոփոխութիւնները, այսինքն պե-  
տական սեփականացման գործո-  
ղութիւնը եւ սեփական նախաձեռ-  
նութեան (private enterprise) վրայ  
դրուած հակալշիոը կրնան ժամա-  
նակաւոր բնոյթ կրել, քանի որ  
Ամերիկան եւ անոր կառավարու-  
թիւնը կարողութիւնը ունին իրենց  
«սիալներէն» սորվելու եւ վերա-  
դառնալու թէկուզ մասնակի կեր-  
պով, տեմոքրատական, լիպերալ  
քաղաքականութեան: Ընկերացին  
ապահովութեան դրութիւն մը ան-  
կարելի չեղաւ 1930էն 1960 շրջա-  
նին առկայ կացութեան: Յատկա-  
պէս «մեծ անկում» (Great Depres-  
sion) նկարագրուած շրջանին յա-  
ջորդեց 20րդ դարու վերջին 10-  
ամեակներու տնտեսական եթէ ոչ  
շատ փայլուն, գէթ ընդունելի փայ-  
լուն վիճակը, եթէ երկրի զեկավա-  
րութիւնը լուրջ յանցանքներու մէջ  
չի յացին անիմաստ պատերազմնե-  
րու եւ անհատական  
շահարկումներու չենթարկէին երկրի  
տնտեսութիւնը:

Պէտք է յուսալ որ Օպամայի  
նախաճեռնութիւնները իրենց գո-  
հացուցիչ արդիւնքներու կը հաս-  
նին ժամանակի ընթացքին:

Կազմակերպութեամբ  
Ա.Դ.Յ.Կ. ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ «ԱՐՍԵՆ ԿԻՏՈՒՐ» ՍԱՍՆԱԲԻՒՂԻ



## ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ՀԱՅ-ԹՈՒՐք ՓՈԽ-ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՔԱՆԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍՆԱԿԻցՆԵՐ

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ  
Խմբագիր Եւ Քաղաքական Տեսաբան

## ՀԱՐԵՍ ԽԱՆԵԹԱՅ

## ՏՕԹ. ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

Հասարակական Գործի

Համադրու

## ՏՕՔՆ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՎԵՐԵԱՆ

Ուրբաթ 3 Ապրիլ, 2009  
Երեկոյան ժամը 8:00-ին

**Կլենտելի Կեդրոնական Գրադարանին մէջ  
222 E. Harvard Street, Glendale**

Առևտոր Ազատ

# ԳԻՏԱՊԱՏՈՒՄ ՆՈՅ ՆԱՇԱՊԵՏՏԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

Նախորդ չորս համարներով.- Արմավիրի բնակիչ Նորայր, իր քնացած վիճակով, կը փոխադրուի տիեզերանաւէ մը ներս ուր Երկարամօրուս առոյգ ծերունի մը ինքզինք կը ներկայացնէ որպէս Նոյ Զահապետ: Նոյ իրեն կը պատմէ թէ ինչպէս, Մեծ Զրիեղելոն Երեք հարիւր յիսուն լուսնային ամիսներ ետք, արտերկրեայ լուսելոն էակներ զինք գիշերանց փոխադրեցին իրենց տիեզերանաւը եւ վերակենդանացուցին: Ապա զինք տարին Տիեզերապետին մօտ, որու յանձնարարութեամբ հիմա փրկարար առաքելութիւններ կը կատարէ տարբեր մոլորակներ, որոնց բնակիչները գոյատեւման կենաց-մահու լուրջ խնդիրներ կը դիմագրաւեն:

Նոյ կրյայտն նաեւ իր այս առաքելութեան նպատակը \_Տիեզերապետին ներկայացնելու համար, պատրաստել հաշուետու զեկուցում մը ։ Անդ կայսերկիր մոլորակի եւ իր բնակչութեան դիմագրաւած համապարփակ ճգնաժամի հիմնախմնիրներու մասին։ Այդախի խմնիրներ են մթնոլորտի ապականումը, անջրաբետէն սպառնացող վտանգները, անջատ-անջատ պետութիւններու անբողջական ձախողութիւնը, խաւարամիտ քաղաքագէտներու կարճատեսութիւնը, եւ մարդու կողմէ մոլորակի բռնաբարման հետեւանքով նախկինը շատ աւելի մահացու ջրիեղեղի մը սպառնալիքը։

Հայկի թոռը՝ Նորայր կը հակադարձէ Նոյին: ԱՅ կ'ընդզգի՞ ի տես մարդ էակին պարտադրուած նսեմացուցիչ անելին: Մարդուն շնորհուած գիտակցական լոյսի համեստ ցոլքը, կ'ըսէ ան, ի սկզբանէ մթագնուած է ամենակուլ քառսի անթափանց խաւարին խորը: Ուղեմն, հարց կու տայ Նորայր, ի՞նչ տրամաբանութեամբ Նոյ եկած է հաշիւ պահանջելու՝ լոյսի եւ խաւարի խառնածին մարդ էակէն:

Նոյի հետ երկար խորհրդակցելէ Եսք, Մարդու ճակատագրի քննարկման միջաստղային յանձնախումբը քսանըհինգ երկրատարի պայմանաժան կուտայ: Մարդկութեան կը մնայ ընտրութիւնը՝ կամ վերադառնալ Երկիր մոլորակի առողջ զարգացման ճշնարիտ ուղին, կա՞մ յամառիլ՝ զայն բռնաբարելու ներկայ խելացնոր ընթացքին մէջ ու դիմագրաւել ոչնչացման ստոյգ վտանգը...»

## ԱԱՀԱԿԹՈՒԹՅԵԱՆ (Տարունակուածնախորդթիւէն)

# ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՀՐԱՇՎՈՐԾ ՄԻԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

Նոյնահապետի սեւեռուն աշ-  
քերուն մէջ բոլորովին նորատեսակ  
փայլ մը յայտնուեցաւ յանկարծ։  
Կարծես այլամիշտուեցաւ։ Անդրեկրկր-  
եայ արտայայտութիւնն մը կը շողար  
ամքող դէմքին վրայ։ Նորայրի  
այլայլած աչքերուն ամրօրէն կառ-  
չած իր խոհուն ու գորովալի նայ-  
ուածքը այդ աչքերուն ընդմիջէն  
կարծես կը դիտէր ա'լ տեղ մը՝  
Տիեզերքի միւս ծայրը։ Ձեւական  
ելեւէջներէ զերծ համակարգիչ մի-  
անուագ թոնով բայց նոյն ատեն  
հոգին գոտեանդող զարժանալի ջեր-  
մութեամբ Նոյն դարձաւ Նորայրին։

- Գիտեմ, երկրամարդուն համար դժուար պիտի ըլլայ հաշտուիլ վերապրումի պարզ բայց պարտապիր պահանջներուն հետ։ Ուղեղացին իր ներկայ կառուցով ու կարողութեամբ, ան դեռ պատրաստ չէ ըմբռնելու եւ ընդունելու տիեզերական հաւասարակշռութեան օրէնքը։ Իր մտապատճերումով, դեռ խորհրդապաշտութեան մշուշին մէջ կորուած է կեանքի եւ Տիեզերքի գերագոյն միամստութեան իրողութիւնը։ Հակառակ պատրաստ ըրլլալուն, սակայն, ես պիտի փորձեմ, թէ կուզմանսակիօրէն եւ զգուշութեամբ,

Քչէկ մը բանալ վարագործին ծայց-  
ըթ: Պիտի փորձեմ քեզի ցոյց տալ  
չնչին մէկ մասնիկը այն հրաշալի  
տօնախմբութեան որ մարդատեսա-  
կի եւ Տիեզերքի անհամար միւս  
կենսակեղրոններու արարածներու  
աշքին առջեւ տեսականորէն տեղի  
կ'ունենայ տիեզերական անհունու-  
թեան եւ աւերժութեան մէջ:

Նոյ շարունակեց.  
- Փորձեմ ամենապարզ կերպով:  
Անհատապաշտութիւնը շարք մը քաղաքակրթութիւններու մանկական մահացութիւն մէկ հիւանդութիւնն է, իրենց բնական աճումը կասեցնող գլխաւոր հոչընդոտուր, յաճախ իրենց կործանումի պատճառը:  
Չեմ գիտեր ի՞նչ ծուռ տղամաբանութեամբ, քաղաքակրթ նկատուած երկրային շատ հասարակութիւններու մէջ կարդ մը մարդիկ նոյնիսկ կը հպարտանան որ այդ հիւանդութեամբ վարակուած են՝ զայն շփոթելով քաջութեան հետ: Որպէս հիւանդութիւն, անհատապաշտութիւնը նոյն ատեն նախամուտքն է ծանրակլշու ա՛լ հիւանդութիւններու: Այսպէս, նիւթական շահի անկուտշ հետապնդման հիւանդութիւնը, անհատապաշտութեան վարակուածով, կը փոխակերպուի ընչափաղութեան կամ աչքածակութեան ախտին, որու գոհացուցիչ իրական բուժումը բացարձակապէս անկարելի է՝ տրամաբանութեան եւ

Համարուժաբանութեան որեւէ դրոյթով: Այսուհանդերձ, նման ախտավարակներու կողմէ այդ ցնորական նպատակի կարծեցեալ իրազործման համար է որ կը գործուին ամենէն զարհուրելի ոճիրները մարդկութեան դէմ: Անոնց կազմակերպած ու կիրարկած հրէշալին ոճիրներու աչքակող օրինակներէն են՝ այլ մարդոց ինչքերու եւ հարստութիւններու բռնի իւրացման համար մղուող պատերազմները, սակաւաթիւ անձերու ձեռքը աստղաբաշխական հարստութիւն կուտակող ուժանիւթերու գործածութեամբ երկրի մթնուլորտի եւ կենսուլորտի անդարձմանելի ապականումը, հողագունդի երկարժամկէտ աղեստալի գերջեռուցումը, ամբողջ մոլորակի տարածքին անբնակելի պայմաններու ստեղծումը: Անհաստավաշտութեան հիւանդութիւնը յաղթահարելու համար անհրաժեշտ է մեծնալ եւ ուռճանալի իմացական հրաշալիքներով, զգետնել տպիտութեան եւ անոր անբաժան ուղեկից կարճամտութեան չարիքը, անցնիլ հաւաքականութեան հետ կենդանի համակեցութեան առողջամտածելակերպին: Համայն Տիեզերքի յաջողակ քաղաքակրթութիւններու ամենէն տարածուն կենսատեսակներու գոյութեան հիմնաքարն է հաւաքական, համայնական այսպիսի մտածելակերպը, կենսաձեւը: Տիեզերական անվերջ եւ անսամբիան ամբողջ համակարգը եւս անհատի եւ հաւաքականութեան միաձոյլ, միամնական կենդանի մարմնացումն է բոլոր իմաստներով: Ամէն մէկ անձ անհատ է եւ ամբողջն է նոյն ատեն: Անհատ մըն է ան՝ իր ինքնութեան լիակատար գիտակցութեամբ, բայց նոյն ատեն Տիեզերքի մէջ ինքնուրոյն գերակատարի արժանապատւութեան կիսորոշ կամ ալոս զգացողութեամբ: Այլ խօսքով, իր ընկալմածը, միւս անհատներն ու կենդանի մարմինները եւս մտերիմ հարազատներ են, քանի բոլորին մայրը Տիեզերքն է - իսկ Տիեզերքի մէջ գոյակցող բոլոր ինքնութիւնները նոյն ամբողջութեան բաղկացուցիչ մանակիններն են, ըսենք՝ հիւլէներ, թերեւս հիւլէն ալ փոքր ենթամասնիկներ: Թէկուզ մասնակի եւ անհաւարտ, անհատը ինքնին ամբողջութեան մանրակերտն է իր միտքով ու ձգտումներով, խօսքով ու գործքով, խորհուրդով ու տեսիլքով: Իր մէջ միաձուլուած են կենդանի էակն ու կենսացրդ բնութիւնը, ապրող մոլորակներն ու տիեզերական անհունը, յարափոփոխ ժամանակաւորն ու յաւերժութեան առեղծուածը:

տուաւ իր մենախօսութեան։ Ապա  
շարունակեց՝ համոզուելէ ետք թէ

ՀԱՐԱԹ, ՄԱՐՏ 28, 2009 - Էջ 7

դիմացինը ուշի ուշով եւ ուշիմ ըմբռնողութեամբ կը հետեւէր իրեն։ - Ահա թէ ինչո՛ւ, տիեզերական տարածութեան կենդանի անհունին ու ժամանակի կենսանորոգ յաւերժութեան պայմաններուն տակ, իմաստէ բոլորովին գուրկէ է այն ինչ որ դուք մահ կը կոչէք։ Ասիկա՝ քանի որ հիւէի մասնիկն իսկ չնչին եղող անհատ մարդու «մահը» համարեա ոչինչ կը պակսեցնէ ամբողջէն, այսինքն անմահ Տիեզերքէն - որ ինքվինք իր բոլոր անհատ-մասնիկներով կը վերանորոգէ, կ' ամբողջացնէ անհունին ու յաւերժին մէջ։ Նման գոյակցութեան իրավիճակով Տիեզերքի ամբողջութեան հետ միաձուլուած անհատը, ընդհանրապէս, հաղորդակցութեան արտաքին միջոցներու ալ պէտք չունի, քանի այդ միաձուլմամբ ներքնապէս հաղորդակից է ամենուն հետ - այլ անհատներու, տարատեսակ կենսաձեւերու, ամբողջ բնութեան ու համայն Տիեզերքին հետ։ Տիեզերական յառաջացեալ քաղաքակրթութիւնները իրենց մտային հաւաքական կարողութիւնները այնքան զարգացուցած են որ անհատը ճամբորդելու պէտք չունի այլեւս՝ Տիեզերքի մէկ այլ վայրը համենը համար։ Ան արդէն հաղորդակցութեան ներքին միջոցներու շնորհիւ կրնայ կապ հաստատել առուել որոշակի կէտին հետ - երբեմն լրցի արագութեանքն ալ աւելի ամմիջականութեամբ։ Մտահաղորդման այսպիսի կապի միաձոյլ ընույթը կ' արտայալուած նաեւ Տիեզերքի միամսնական համակարգուած թաւալքով, ընթացքով ու զարգացմամբ։ Այս է յառաջապահ քաղաքակրթութիւններու զարգացման հարազատ ուղին։ Տիեզերքը մէկ է իր մէջ ներառնուած նիւթական ու մտային բոլոր մարմիններով, կեանքի ծանօթ եւ անծանօթ ձեւերով, ընկալուածով ու դեռեւս անընկալելիով, ուժական խոյանքներով ու հոգեկան ներուժով։ Ու մէկ է այն անհուն եւ անվերջ գերագոյն հրաշքը - ինչ ալ կոչենք զայն՝ օրինաչափութիւն, իմացականութիւն, իմաստութիւն, խիղճ, հաւատք, լրց, սէր, եւ այլն - որ կը միահիւտէ այս ամէնը, ուժ եւ ուժականութիւն կը ներմուծէ շարժող եւ ապրող տիեզերական բոլոր գոյաձեւերուն, անոնց անհրաժեշտ համակարգինքն է եւ էական բաղկացուցիչը նոյն աստեն։

*σωρ.ρ λρ 19*



# **SERVING SINCE 1975**

---

# **BEDROS S. MARONIAN**

---

(818) 500-9585

CA LIC. #0494056 • BMaronian@AOL.com

FAX **500-9308** ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205

ԵՐԵՎԱՆ ՈՒՃ ԶԵ ՎԵՐԱԲԵՐՆԵԼՈՒ ԶԵՐ ԱՊԱՋՈՎԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ



## ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

### ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ Ա. ԵՒ Մ. ՅՈՎՍԵՓԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏՆՈՐԵՆ ՇԱՀԵ ՄԱՆԿՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ՎԱՐԵՑ  
ԳԱԲՐԻԵԼ ՄԻԼՈՅԵԱՆ

**Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Ալֆրէտ եւ Մարկրիթ Յովսէվինան վարժարանն այս տարի կը տօնախմբէ իր հիմնադրութեան 25-ամեակը:**

Այս առթիւ «Մասիս» ունեցաւ յատուկ հարցազոյց մը վարժարանի երիտասարդ եւ ժրաշան տնօրէն Շահէ Մանկրեանի հետ:

Նախ ծանօթանանք տնօրէն Շահէ Մանկրեանին:

Ծնած է Պէտքութ: Յաճախած է Ազգային Սահակ-Մեսրոպեան վարժարանն ու էջրէֆիէի Հայ Սքուլը: 1979-ին Միացեալ նահանգներ փոխադրութիւնով իր ուսումը լարունակած է Փասատինայի Հայ Սքուլն ու ապա Լոս Անձելըսի համալսարանը (Cal. State Los Angeles University) ուրիէ շրջանաւարտ եղած է Պասկաւոր Արուեստից եւ Մագիստրոս (Անգլերէն լեզու եւ բանաստեղծութիւն) վկայականներով: Ունի աւելի քան տասը տարիներու մանկավարժական փորձառութիւն:



Յովսէվինան վարժարանի  
տնօրէն Շահէ Մանկրեան

Կրթական գիրատեսչութեան կողմէ եւ կը հետեւի WASC-ի (Western Association of Schools and Colleges) ուսումնա-մանկավարժական ծրագրին: Այս բոլորի կողքին մեր աշակերտներուն մայրէնի լեզուով կը դասաւանդուին Հայոց լեզու, կրօնք եւ Հայոց Պատմութիւն: Իսկ



Ալֆրէտ եւ Մարկրիթ Յովսէվինան վարժարանի աշակերտներէն խումբ մը եկեղեցւոյ Խաչքարին առջեւ

Շահէ Մանկրեան չորս տարիներէ ի վեր ձեռնահասօրէն կը պաշտօնավարէ Յովսէվինան վարժարանէն ներս որպէս տնօրէն: Ան օժտուած է նաև թատրագիրի, դերասանի եւ բեմադրական շնորհներով: Իր քառամեայ պաշտօնավարութեան շրջանին դպրոցն ունեցաւ թէ Կրթա-ուսումնական մակարդակի եւ թէ աշակերտութեան թիւի զգալի ած:

Յարցում. Կարելի՞ է գաղափար նը կազմել դպրոցի աշակերտութեան թիւի եւ դասարանային բաժանումներու նախին:

**Պատասխան.** Չորս տարի առաջ, երբ այս պաշտօնը ստանձնեցի աշակերտութեան թիւը 160 էր, իսկ հիմա 200-է աւելի է: Գալով դասարանային դրութեան, դպրոցն ունի նախամանկապարտէզի, մանկապարտէզի, նախակրթարանի եւ միջնակարգի բաժիններ: Այսինքն 18 ամսականէն մինչեւ 8րդ դասարան:

Յ. Որբանո՞վ ձեր դպրոցի կրթական մակարդակը կը համապատասխան ԱՄՆ-ի մէջ որդեգրուած ժամանակակից մակարդակին:

Պ. Մեր դպրոցը յառուկ գնահատանքի եւ արժեւորութիւն արժանացած է Գալիֆորնիոյ Նահանգի

### ՄԻԱՑԵԱԼ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖՈՆՏԻ 151-ՐԴ ԹՈՒԶՔԸ \$3.5 ՄԻԼԻՈՆԻ ՆՊԱՍ ՈՒՂԱՐԿԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Միացեալ Հայկական ֆոնտի 151-րդ թուչքը Երեւան հասաւ Մարտ 21ին, փոխադրելով \$3.5 միլիոն արժողութեամբ մարդասիրական օգնութիւն:

Այս թուչքով, Միացեալ Հայկական ֆոնտը իր կողմէ տրամադրեց \$2.1 միլիոն արժողութեամբ դեղորայք եւ բժշկական պիտոյքներ, որ նուիրած էր AmeriCares կազմակերպութիւնը (\$1.1 միլիոն արժողութեամբ), Կաթողիկէ Բժշկական Առաքելութեան Վարչութիւնը (\$932,000), եւ Քանատայէն՝ Health Partners International կազմակերպութիւնը (\$56,000), MAP International կազմակերպութիւնը (\$14,000), եւ Direct Relief International կազմակերպութիւնը (\$4,000):

Հետեւեալ կազմակերպութիւններն ու անհատները եւս ապրանքներ նուիրելով մասնակցեցան այս թուչքին՝ Ամերիկահայ Մշակութային Հնկերաց կութիւնը (\$280,000), Arkray USA/Բժիշկ Սամուէլ Մալայեան (\$253,000), Հայկական Օգնութեան ֆոնտը (\$245,000) Հայաստանի Ակնաբուժական Մրագիրը (\$111,000), Հայաստանի Ամերիկեան Համալսրանը (\$79,000), Բժ. Մթիվը Քաշեան Տիրապետութիւնը (\$60,000), Հայ Ուսանողներու

Միութիւնը (\$44,000), Հայ Ողնածուծի նուիրատուներու Կազմակերպութիւնը (\$33,000), Հասուրագարական օգնութիւնը (\$31,000), եւ Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Հնկերակցութիւնը (\$31,000):

Թուչքին մասնակցեցան նաև Զուիցերիայէն՝ Սեմբրա Հիմնարկը (\$24,000), Ֆէշըր Համալսրանը (\$20,000), Բժ. Յակոբ Յովսէվանց Հայց. Առաքելական Եկեղեցին (\$15,000) եւ Բժ. Տիգրան Առաքելեանը ((13,000):

1989էն ի վեր, Միացեալ Հայկական ֆոնտը 151 թուչքներով եւ 1,662 ծովալին արկղներով \$555 միլիոն արժողութեամբ մարդասիրական նպաստ ուղարկած է Հայաստան:

Միացեալ Հայկական ֆոնտը համատեղ աշխատանքն է Ամերիկայի Հայկական Համագումարին: Հայ Բարեգործական Հնդհանուր Միութեան, Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական Հնկերակցութեան, Հայ Օգնութեան Միութեան, Հայաստանեաց Եկեղեցոյ Հիւսիսային Ամերիկայի Առաջնորդարանին, Հայաստանեաց Առաքելական Եկեղեցոյ Ամերիկայի Առաջնորդարանն, եւ Լինսի Հիմնարկին:

### ԵԿԵՂԵՑՎԱՇԻՍՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՄԵՆ ՆԵՐՈՒ

ՍԱՆ ՏԻԵԿՈՅԻ ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՐԱՆՍՈՒ ԿԱՐԱՊԵՏ ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻ  
ԿԸ ՏԻՐԱՆԱՅ 18 ԱՐՏԱՎԱՐ ՅՈՐԻ ՄԸ ԱՊԱԳԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Սան Տիէկոյի Ս. Յովհաննու կարապետ Հայց. Եկեղեցին գնուած էր երեսուն տարի առաջ, երբ Մուխը գրեթէ նոր հասառատուած էր: Այդ թուականին կազմակերպութիւններով օժտելու համար համայիրը: Հողաշերտը կը գտնուի Տէլ Մար քաղաքի շրջանին մէջ: Հողին գնումը կարելի դարձած է հանգուցեալ Տոքթ. Մէջ Մարգարեանի կողմէ հասառատուած 2.5 միլիոն Տոլարի հիմնադրամի շնորհիւ:

Նկատի ունենալով, որ հողաշերտը ամբողջութեամբ վճարուած է, ներկայիս Մուխը ջանք կը թափէ հարկ եղած հանգանակութիւնները կատարել՝ իրականացնելու համար Մուխին տեսիլքը, ունենալու հայկական ոճով Եկեղեցի մը իր արդիական բոլոր յարմարութիւններով, որ պիտի ընդգրկէ Մրահ, մարզարանէ, ֆութապոլի դաշտ եւ դաշտահանդէմի վայր:

Առ ի գիտութիւն, Սան Տիէկո-

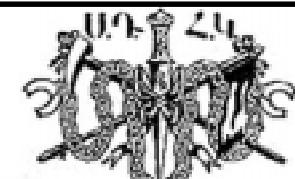
յի Ս. Յովհաննու կարապետ Հայց. Եկեղեցին գնուած էր երեսուն տարի առաջ, երբ Մուխը գրեթէ նոր հասառատուած էր: Այդ թուականին ետք, պարագաներու բերումով մէծ թիւով հայեր հասառատուեցան Սան Տիէկոյի գաղթած հայորդիներ, ինչպէս նաև Միացեալ Նահանգներու տարբեր շրջաններէն փոխադրուող հաւատացեալներ:

Թեմակալ Արաշնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովհանն Արք. Տէրտէրեանի հաւատաւութիւններու կամաց կարապետ, Կիրակի, Դեկտէմբեր 7ին, 2008, Մուխին Հոգեւոր Հովհաննէ: Արք. Տ. Տաթեւ Աւագ Գևորգ. Թաթուեան Ս. Յովհաննու կարապետ Հայց. Եկեղեցոյ մէջ Մուխը Պատարագ մատուցանէլ ետք, հաւատաց- յանդէմի վայր:

Տար. ըշ 15

### Ա. Դ. Հ. Կ.

ԱՐՍԵՆ ԿԻՏՈՒՐ ՄԱՍՆԱԾԻՒԴ  
Կլեմտէլ, Քալիփորնիա



ՀԱՅԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՆՐԵԼԻԱՆ-Մ-ՆԱԽԱՃԱԶ  
Կը հրամցուի ՖՈՒԼ եւ ՏԱՄԱՍԿՈՍԵԱՆ «ՖԵՇԹԻ»



Գեղարուեստական

Կիրակի, 29 Մարտ, 2009

Առաւոտեան ժամը 11:00-էն սկսեալ

Պեքարեան բնակարան

3013 Emerald Isle Dr., Glendale, CA 91206 • Tel: (818) 952-3777

Պատահական Յայտագիր և Կլիլակի մատակարարում  
Նույր 20 ՏՈՒԱՐ

# massis Weekly

Volume 29, No. 10

Saturday, MARCH 28, 2009

## Zharangutyun Party Decided Not to Participate in the Polls Armenian National Congress Only Opposition Force in Yerevan Mayoral Race

YEREVAN -- The opposition Armenian National Congress (HAK) said on Tuesday that it will campaign "very actively" for the May 31 municipal elections in Yerevan to win control of the municipal government.

"There will be a very active election campaign," said Arman Musinian, the HAK spokesman. "There will be rallies and marches."

Campaigning for the elections of a municipal council empowered to appoint the Armenian capital's next mayor will officially start on May 2. The HAK, which is led by former President Levon Ter-Petrosian, will be the only opposition contender in the unfolding mayoral race. The other major opposition force, the Zharangutyun (Heritage) party, decided at the weekend not to participate in the polls after failing to form an electoral bloc with the Ter-Petrosian-led alliance.

The two opposition camps disagreed on who should top their list of candidates and thus be their single candidate for the post of Yerevan mayor. The HAK nominated Ter-Petrosian's candidacy, while Zharangutyun insisted initially that the list should be topped by Armen Martirosian, the young leader of its parliament faction.

Zharangutyun proposed on Saturday what it called a compromise deal whereby its top leader, former Foreign Minister Raffi Hovannisian, will head the list and be followed by Ter-Petrosian. The HAK rejected the proposal.

Musinian said Zharangutyun's decision will make it easier for the HAK to win a majority in the municipal assembly. "This is considerably facilitating the logic of the political struggle," he told journalists. "This is creating a really good situation."



Musinian also claimed that the political situation in Armenia is now "much more unfavorable" for President Serzh Sarkisian and his four-party governing coalition than it was in the run-up to the February 2008 presidential election. He pointed to "the behavior of the authorities and the strengthening of the opposition over the past year."

Musinian reiterated that the HAK views the polls as a "second round" of last year's disputed presidential election and will use them for trying to effect leadership change in Armenia.

The ruling Republican Party of Armenia (HAK), which praised Zharangutyun for not teaming up with the Ter-Petrosian-led alliance last week, was disappointed by the development. "I don't welcome such posture," Eduard Sharmazanov, the HAK spokesman, told RFE/RL. "A force claiming to be in opposition should have participated [in the elections.] They could have joined forces with the HAK or participated separately."

A total of six parties and one bloc (HAK) asked the CEC to put them on the ballot before the expiry of the election registration deadline on Sunday evening.

On Wednesday Zharangutyun party pledged to be actively involved in the conduct of the forthcoming municipal elections in Yerevan despite its decision not to contest them.

## U.S. Envoy Hopes For Clean Vote in Yerevan

YEREVAN -- U.S. Ambassador to Armenia Marie Yovanovitch called on the Armenian authorities on Friday to ensure that the upcoming municipal elections in Yerevan are democratic.

Yovanovitch discussed the conduct of the May 31 elections of the municipal council at a meeting with parliament speaker Hovik Abrahamian.

A statement by the Armenian parliament's press service quoted her as saying that the polls will mark an "important phase" in Armenia's long transition to democracy. "She expressed hope that equal conditions will be put in place for all [election] contenders and that administrative resources will not be used," the statement said.

The United States has criticized just about every major election held in Armenia since independence for re-

ported irregularities benefiting government-backed candidates. The U.S. State Department described the most recent Armenian presidential ballot held in February 2008 as "significantly flawed." It also expressed serious concern about the post-election government crackdown on the opposition.

Abrahamian managed Serzh Sarkisian's 2008 election campaign in his then capacity as deputy prime minister. He was also the campaign manager of Sarkisian's Republican Party of Armenia in the May 2007 parliamentary elections.

The Armenian opposition considers him one of the main organizers of serious fraud reported during both elections. Abrahamian and other top government officials insist, however, that the polls were largely free and fair.

## Armenian Council of America Addresses Issues to Secretary of State Clinton

WASHINGTON, D.C. -- On March 23, the Armenian Council of America (ACA) sent U.S. Secretary of State Hillary Rodham Clinton a letter. In the letter, the ACA addressed several issues of concern regarding U.S.-Armenia and U.S.-Turkey relations.

Recently Secretary Clinton visited the Republic of Turkey, and President Barack Obama has an upcoming trip scheduled for April 5th. The letter stated, "President Obama's upcoming visit to Turkey, especially in the month of April, is a unique opportunity for the United States to encourage the Republic of Turkey to rectify its historical past in order to develop a strong Armenian-Turkish relationship and for the future of Turkish nation itself."

Also last week Secretary Clinton spoke on the telephone with Armenian President Serzh Sarkisian regarding current affairs.

This April will mark the commemoration of the 94<sup>th</sup> anniversary of the Armenian Genocide and an anticipated annual statement is expected from the White House. "The Armenian Council of America appreciates the administration's engagement on these issues and looks forward to positive statements and fulfillment of their pledges reaffirming the American record on the Armenian Genocide," stated ACA Board Member Peter Darakjian.

The full text of the letter is below:  
On behalf of the Armenian Coun-

cil of America and the Armenian American community, we would like to thank you for your continuous support and interest in the relationship between the United States and the Republic of Armenia.

In light of your recent visit to the Republic of Turkey, your telephone conversation with Armenia's President Serzh Sarkisian, and President Barack Obama's upcoming visit to Turkey, we would like to bring your attention to a few issues. We acknowledge and appreciate the United States supporting the normalization of the Armenian-Turkish relationship and that you discussed this matter with Turkish Foreign Minister Babacan. We are encouraged that recently there has been some progress made on this front, and we support the establishment of diplomatic relations between the two neighbors and opening of the border.

However, acceptance of the Armenian Genocide should not be hindered in lieu of establishing relations between the two nations. The Federal Republic of Germany and the State of Israel have established diplomatic relations, while at the same time the German people and government has acknowledged the crimes of the Holocaust. Therefore, we do not understand the Turkish argument of deterring acceptance of the Armenian Genocide and the American acceptance of this tactic.

Continued on page 4

## Turkish Children Drawn Into Armenia Row Parent Suing Ministry of Education Over Propaganda DVD

ISTANBUL (By Sarah Rainsford BBC News) -- Serdar Kaya is 43 and has never been to court before; now he's suing the Turkish ministry of education.

The father of an 11-year old girl, Mr Kaya is angry that she was forced to watch what he calls a "very bloody propaganda film" at school.

Sari Gelin, or "Blonde Bride", was commissioned by the Turkish General Staff and distributed in recent months by the education ministry.

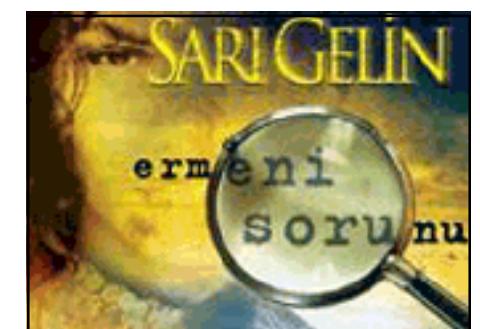
It is an attempt to counter what Turkey calls "baseless" claims that Ottoman Turks committed genocide against the Armenians in 1915.

The DVD was sent to all elementary schools with a note instructing teachers to show it to pupils and report back.

At the school of Mr Kaya's daughter, children as young as six had to watch.

"This film is not fit for adults, let alone children," he says.

"They're promoting discrimination, branding certain people as 'others' and teaching children to do the



same. My daughter will not be part of this enmity."

Mr Kaya has applied to the courts to sue Education Minister Huseyin Celik, arguing the film incites ethnic hatred against Armenians.

There are around 50,000 Turkish-Armenians left in Turkey, mostly in Istanbul.

In a statement last month, the ministry said it had stopped distributing the film and claimed it was never intended for children.

But teachers are still receiving official reminders to screen it.

'Very dangerous'

Continued on page 4

## Public Forum on "Armenian-Turkish Relations"

GLENDALE, CA - SD Hunchakian Party "Arsen Gidour" Glendale chapter will host a public discussion on the subject of "Armenian-Turkish Relations" on Friday, April 3 at 8 p.m., at the Glendale Central Library, 222 East Harvard Street.

Panelists in the discussion will include scholars and leaders in the Armenian-American community who are highly involved in geopolitical affairs involving Armenia and the Diaspora. The panelists are Mr. Harout Sasounian, Editor of the California Courier newspaper, Mr. Zaven

Khanjian author of the book "Is This Home Yours or Mine?: Pilgrimage to Western Armenia" and Dr. Hampig Sarafian, Chairman of SDHP Western US Executive Committee.

Moderating the event is journalist and political analyst Dr. Artin Sagharian.

The discussion has been planned during the month of April to coincide with the 94th commemoration of the Armenian Genocide.

The event is free and open to all members of the public. The discussion will be both in Armenian and English. A question and answer session will follow.

## Former Deputy Prosecutor-General Gagik Jahangirian Jailed For 3 Years

YEREVAN -- In a highly controversial but anticipated ruling, a Yerevan court on Monday sentenced Gagik Jahangirian, a former deputy prosecutor-general linked to the Armenian opposition, to three years in prison for allegedly resisting police during his arrest last year.

Jahangirian was sacked and arrested the day after delivering a fiery speech at an opposition rally in which he accused the Armenian authorities of rigging the February 19, 2008 presidential election and described opposition candidate Levon Ter-Petrosian as its rightful winner. Although the police claimed at the time that Jahangirian planned to "destabilize the situation in the capital," he was eventually charged only with resisting a special police unit that ambushed his car just outside Yerevan on February 23.

The court convicted Jahangirian under a corresponding article of Armenia's Criminal Code, saying that he did not obey police orders, hit one police officer, Armen Harutiunian, and tore another officer's jacket. The judge in the politically charged case, Zhora Vartanian, also cited the "high degree of public danger" posed by the crime.

Harutiunian has said in his court testimony that he was only shoved by Jahangirian and fell to the ground because he was taken off the guard. Karen Babakehian, deputy chief of the feared Sixth Directorate of the Armenian who personally ordered the Jahangirian's arrest, raised more questions about the case when he testified in the court in late January. "I was not present at the scene of the incident, but from what I was told, Mr. Jahangirian



Former deputy prosecutor-general Gagik Jahangirian during his sentencing hearing

did not resist," he stated, adding that the once powerful ex-prosecutor willingly handed his officially registered pistol to police officers.

Babakehian claimed that it was Jahangirian's disabled brother Vartan who put up resistance during the arrest. The latter suffers from a serious spinal disorder and can walk only on crutches.

The brothers claim to have been tortured at the headquarters' of Babakehian's police unit. The police deny ill-treating them.

Gagik Jahangirian has rejected the charges as groundless and politically motivated throughout the high-profile trial. In a final lengthy speech in the court last week, he again accused the authorities of rigging the 2008 ballot, deliberately using lethal force against opposition protesters and illegally arresting dozens of Ter-Petrosian loyalists.

"We never expected justice from the court," his lawyer, Lusine Sahakian, told RFE/RL after the announcement of the verdict. Sahakian said Jahangirian was "ready" even for a five-year prison sentence. He will appeal against the "illegal" verdict, she said.

## Turkey to Launch Armenian-Language Radio Station

ANKARA -- Turkey's state broadcaster plans to launch an Armenian-language radio station, Anatolian state news agency said on Friday, amid tentative moves by Turkey and its neighbour Armenia towards restoring diplomatic ties.

"At this stage, we will refrain from any comments," an Armenian Foreign Ministry spokesman said when asked about the report of the planned radio station on Friday.

Anatolian said the Armenian-language channel should go on air in "two to three months."

Turkey and Armenia have no formal diplomatic relations but officials have held recent tentative discussions.

Anatolian said state-run Turkish Radio and Television Corp (TRT), which launched a television channel in the once-banned Kurdish language in January, also planned to launch a Kurdish radio channel.

## US Media

### President Wrong to Backtrack on Armenian Genocide

#### Merced Sun-Star

It's a dreary and familiar script.

As a senator and presidential candidate, Barack Obama voiced vigorous support for official American recognition of the Armenian genocide.

Now, like a series of presidents before him, he has bowed to geopolitical concerns — real or imagined — and backed off that stance.

Maybe it's only temporary. Maybe Obama is waiting until after his upcoming trip to Turkey, so as not to embarrass his Turkish hosts on a matter that's anathema to them.

The Turkish foreign minister warned in a TV interview last week that Obama's visit didn't preclude a genocide declaration at some point.

Let's hope so. But it's also possible that Obama is just the latest president to backtrack on this issue once in office. That would be a major disappointment to millions of Armenians, Armenian-Americans and others who support recognition because it is the right thing to do for the sake of history, justice and truth.

Turkey does indeed occupy a strategically vital spot in the Middle East. It is a NATO ally and in a position to aid the U.S. in its dealings with Iraq,

Iran and Afghanistan. But waffling on the genocide issue is no guarantee that the Turks will support every U.S. endeavor.

Ask the Bush administration: Before taking office, President Bush pledged support for genocide recognition. He pulled back when Turkey became a strategic conduit for U.S. actions after the invasion of Iraq. His reward was to see the Turks forbid passage of American forces through their country into northern Iraq.

The facts are clear: About 1.5 million Armenians were deported, starved and murdered by the Ottoman Empire in the 20th century's first planned and organized genocide. The modern Turkish republic is not guilty of those crimes, nor are today's Turkish people.

Yet they remain intensely sensitive to any suggestion that they own up to their own history.

And generations of State Department experts and paid lobbyists are willing to abet them in that intransigence. Now add the Obama administration to that list.

Official recognition of the genocide will come some day, just as surely as history has already made its judgment. But when?

## U.S. Envoy Again Visits Armenia

Deputy Assistant Secretary of State Matthew Bryza paid on Wednesday a brief and apparently unexpected visit to Yerevan which the Armenian Foreign Ministry said focused on international efforts to resolve the Nagorno-Karabakh conflict.

Bryza, who is also Washington's chief Karabakh negotiator, met with President Serzh Sargsian and Foreign Minister Eduard Nalbandian and made no public statements afterwards. Sargsian's office also did not immediately report any details of the talks.

According to the Armenian Foreign Ministry, Bryza passed on to Nalbandian a message from U.S. Secretary of State Hillary Clinton relating to U.S.-Armenian relations, regional security and the ongoing dialogue between Armenia and Turkey. A ministry statement said Clinton "warmly recalled" her March 17 phone conversation with Sargsian that also touched on these subjects.

"In the message, Secretary of State Clinton expressed her readiness to provide utmost support to the process of a peaceful settlement of the Karabakh conflict," said the statement. "During the meeting Eduard Nalbandian and Matthew Bryza discussed issues



Deputy Assistant Secretary of State Matthew Bryza

pertaining to the Artsakh (Karabakh) negotiating process," it added without elaborating.

Bryza already visited Yerevan as well as Baku and Stepanakert early this month together with the two other co-chairs of the OSCE Minsk Group, Yuri Merzlyakov of Russia and Bernard Fassier of France. The three mediators expressed hope that the presidents of Armenia and Azerbaijan will meet again soon and make further progress towards the signing of a framework Karabakh peace accord. The meeting could take place on the sidelines of a European Union summit in Prague scheduled for May 7.

## Armenian Recession Deepens In February

YEREVAN -- Armenia's economy appears to be plunging deeper into a recession, contracting by 3.7 percent in the first two months of this year, according to official statistics released on Tuesday.

The bulk of the drop, the first since the early 1990s, was registered by the National Statistical Service (NSS) in February 2009. The country's Gross

Domestic Product (GDP) shrunk by only 0.7 percent in January.

The latest macroeconomic data is a further indication of the growing impact of the global economic crisis on the Armenian economy. Its already modest exports tumbled by as much as 45 percent year on year in January-February

Continued on page 3

**Book Review****Countries South of the Caucasus in Medieval Maps – Armenia, Georgia and Azerbaijan**

"Anyone interested in the history of medieval maps generally, and maps of Armenia in particular, will surely benefit from this excellent work."

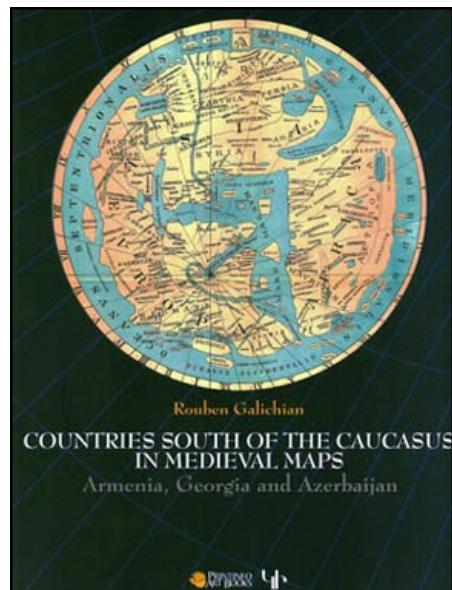
**By Cyrus Alai**

Countries South of the Caucasus in Medieval Maps – Armenia, Georgia and Azerbaijan by Rouben Galichian. Joint publication by Printinfo Art Books (Yerevan) and Gomidas Institute (London), 2007, 28 x 22 cm, 208 pp., illustrations. ISBN 1-903656-69-9. GB£30.00/US\$50.00. Available from info@garodbooks.com

According to the author, the intent of this work is to familiarize the reader with medieval cartography on Armenia, Georgia and Arran (Caucasian Albania, or present Republic of Azerbaijan), situated south of the Caucasus range. It is arranged in four chapters: Introduction to Early Medieval Maps, Early [European] Medieval Maps, Islamic Maps, and Late Medieval Maps. List of Maps appears at the beginning of the book, Conclusion, Bibliography and Index of Toponyms and People at the end. The author has investigated collections of medieval maps in several European major libraries and those of Yerevan, Istanbul, Teheran etc., trying to give the reader a broad historical background on medieval maps, both European and Islamic.

The author depicts and describes 82 main maps (mappa mundi. European and Islamic), with 26 details, mainly showing Armenia and the neighbouring territories in three well-balanced chapters (two to four). Chapter two includes 32 European medieval maps (N°1-32) and nine details, beginning with a simple T-O map by Caius Crispus Sallustius, known as Sallust (86-34 BCE), a Roman senator and historian. This pictured manuscript copy dates from the 9<sup>th</sup> or 10<sup>th</sup> century, drawn on vellum and kept at the University of Leipzig.

The third chapter focuses on 23 Islamic world maps (Nos 33-55) and two details, produced originally by Ibn-Hawqal, Istakhri, Muqaddasi, Idrisi, Qazwini, Ibn-Said, Mustawfi and others. The newly discovered Arabic manuscript in Egypt Book of the Wonders of Sciences and Visual Delights, acquired by the Bodleian Library, Oxford, is also described in some length. (pp.108-113, plates 45,



45a and 46).

Chapter four contains images and descriptions of 27 later [European] medieval 'maps' (Nos 56-82) and 15 details. In my view, this chapter includes the most important achievement of the author, namely depicting and describing a medieval Armenian map (plate 67) and several tables, diagrams and texts on celestial bodies, little known in Western cartographic circles. The author has succeeded in unearthing these valuable cartographic documents during a search in the Armenian manuscript depository, the Matenadaran, Yerevan. Plate 67 is the only T-O type map in the Armenian language by an anonymous cartographer. Various scholars have dated it as early as 1206 to as late as 1360.

The author concludes that in medieval times, due to lack of border demarcations and the rule of force, few borders were fixed for long, or could be even approximately determined. Consequently, most medieval maps lack bordering lines between countries which are shown just by mentioning their names somewhere in the area they occupied. Therefore, the countries south of the Caucasus, although being almost at the edge of the known world, do appear on many important medieval maps in one form or another. Armenia appears in almost every map showing some sort of detail, and in many cases both Greater and Lesser-Armenia (Armenia Major and Minor) are depicted. Colchis and Iberia, the constituent parts of Georgia, as well as [Caucasian] Albania, the



predecessor of the Republic of Azerbaijan, appear in many maps, but they do so less frequently. Perhaps a more prominent position given to Armenia is due to the fact that it was the oldest and easternmost Christian nation, which proclaimed Christianity as the state religion in 301 CE, and due to the Biblical account of the Flood and Mount Ararat, where Noah's Ark came to rest.

In Islamic cartography, the regions and countries south of the Caucasus are presented somewhat differently. Maps of the Balchi-School usually show Armenia, [Caucasian] Albania, and the Persian province of Azerbaijan in their regional sheets. The only Syrian map by Bar Hebraeus, produced during the early thirteenth century, includes many toponyms related to Greater as well as Lesser Armenia, while from their neighbouring countries the Persian province Azerbaijan is shown in the south and lands of the Alans and Bulgars mentioned in the north. It is noteworthy that in medieval times the area of today's Republic of Azerbaijan was called [Caucasian] Albania, a Christian country which disappeared during the 9<sup>th</sup> or 10<sup>th</sup> century, and its land was later divided

into various provinces, such as Daghestan, Derbend (Derbent), Shirwan, Shamachi, etc. The term 'Azerbaijan' which over two millennia was solely the name of the north-western province of Persia, was also given to [Caucasian] Albania around 1918, creating the Republic of Azerbaijan.

Rouben Galichian, the author, was born in Tabriz, Iran, to a family of immigrant Armenians. After attending school in Teheran he received a scholarship to study in the UK, and graduated in engineering sciences. His interest in cartography started early in life, but in earnest during the 1970s. His first book *Historic Maps of Armenia: the Cartographic Heritage*, 2004 became a success (reviewed in IMCoS Journal, No. 97, p. 65). He received an Honorary Doctorate for his cultural services to Armenia in November 2008 from the Armenian authorities.

Anyone interested in the history of medieval maps generally, and maps of Armenia in particular, will surely benefit from this excellent work.

**Journal of the International Map Collector Society, UK**



**Society for Armenian Studies**

*Southern California Support Group*

*Invites You to Celebrate the*

**35<sup>th</sup> Anniversary**  
*of the*

**Society for Armenian Studies**

*At a Gala Banquet  
Concluding a Three Day Conference*

*Guests of Honor*

*Dr. Aram Simonyan, Rector, Yerevan State University;  
Hon. Grigor Hovhannissian, Consul General of the Republic of Armenia;*

*A Representative of the National Academy of Sciences of Armenia*

**Saturday, March 28, 2009**

*Reception 7:30 p.m. Dinner 8:00 p.m.*

**Taglyan Center**

**1201 North Vine Street, Hollywood, CA 90038**

*Your response is requested by March 20, 2009*

*Tickets: \$100 - Students: \$60*

*For Tickets and Information  
Please Call: Maggie Goshchin 818-357-1606 or Rubina Peroomian 818-241-4222*

*E-mail: [hovannis@history.ucla.edu](mailto:hovannis@history.ucla.edu)*

*Please Mail Checks to Society for Armenian Studies, 3275 Buckingham Road, Glendale CA 91206*

**Armenian Recession Deepens In February**

**Continued from page 2**

2009. The recent fall in international prices for base metals, Armenia's number one export item, was clearly a key factor.

The fall in Armenian imports was more modest: just over 21 percent. The NSS is expected to report more detailed export-import data next week.

Industry, the most underperforming sector of the economy in recent years, contracted by about 10 percent year on year during the two-month period. Industrial output was dragged down, among other factors, by

a 20 percent reduction in electricity production. Whether that was caused by decreased domestic consumption or electricity exports to neighboring Georgia and Iran is not yet clear.

Construction and services other than trade, sectors that together accounted for almost 44 percent of GDP in January-February, fared better. According to the NSS, the construction sector shrunk by 1.5 percent after years of rapid growth driven by strong demand in expensive housing and office space. The construction boom ended with the onset of the global downturn late last year.

leadership.

## Dr. Sonya Mkryan Named a “Woman of the Year” in the 29<sup>th</sup> Congressional District

WASHINGTON, DC -- On Saturday at a reception in Pasadena, Representative Adam Schiff honored Dr. Sonya Mkryan for her commitment and service to Altadena by naming her a “Woman of the Year.”

“Sonya’s life story is a testament to the tenacity and generosity of the human spirit, and her steadfast dedication and selfless service are an invaluable addition to the legacy of Women’s History Month,” said Schiff.

Sonya was born in Sanjak, the French mandate of Syria, and emigrated at age ten to Soviet Armenia with her parents and three siblings. By the time she traveled from Armenia to the United States with her husband and three children in 1979, she had obtained a PhD in Technical Studies and worked for two decades as a scientist and researcher at the Armenian Academy of Sciences. Her first job in America was as a mechanical inspector for Robertshaw Industrial Products.

As an educator and geophysicist, Sonya has taught in the Pasadena Unified School District was a professor of physics at Polytechnic Institute. For the past twenty-three years she has

contributed her knowledge and experience to the County of Los Angeles’ Department of Public Social Services in hopes of serving society for the better.

A woman of multiple talents, Sonya is also an artist and a writer. Over the last twenty years she has held several solo shows and has actively participated in many group exhibitions. Aside from scientific articles published in the Russian, she has published six books of poetry and short stories: five in Armenian and the sixth in English. She is a member of the Armenian Writers Union of California and is an honorable member of the International Society of Poets.

Every March, during Women’s History Month, Rep. Schiff honors one outstanding woman from each of the communities in the 29th Congressional District. These women come from all walks of life and represent the thousands of women who make a positive impact in our region. While there are no specific criteria for nomination, Rep. Schiff looks for women who — through their work or volunteerism — have improved the quality of life for our community.

## Turkish Children Drawn Into Armenia Row

**Continued from page 1**

Sari Gelin presents the Turkish state’s case that the Armenians betrayed the benevolent Ottoman Empire during World War I, siding with invading foreign forces and massacring thousands of Turks.

The film says the Armenians were “relocated” as a result of their actions.

There is no mention of the hundreds of thousands who perished or were killed on the long march through the desert.

Instead, elderly men relate how Armenians cooked Turkish babies alive and used civilians as firewood.

“The word Armenian is used very many times and always negatively,” says Ayse Gul Altinay, a board member of the Hrant Dink Foundation.

She has good reason for concern.

Two years ago, Hrant Dink - a prominent Turkish-Armenian writer - was shot and killed by a teenager, who saw him as an enemy of the state.

So, the foundation created in his memory has also applied to the courts to get Sari Gelin withdrawn from schools.

“Showing young people a film with graphic scenes of violence, that repeats over and again that the Armenians stabbed the Turks in the back, and killed innocent women and babies and civilians is very dangerous,” Ms Altinay says.

“We worry it will create more hatred.”

Clear message

Outside the school attended by Mr Kaya’s daughter, parents’ opinions were divided.

“I don’t think it’s right to show

children such a film, not at their age,” another father said.

“But in Turkey, when there’s an order from above, the officials have to comply.”

However, one of the teachers disagreed: “We teach children who our enemies are and which countries tried to divide up our territory, but we don’t teach them about the Armenians.

“So I thought this film was good, and objective.”

Turkey is coming under increasing international pressure to acknowledge the 1915 deportation and mass killing of Ottoman Armenians as genocide.

The US House of Representatives has just introduced a resolution on the issue and when Barack Obama was campaigning for the presidency, he pledged to recognise the Armenian genocide as a “widely documented fact supported by an overwhelming body of historical evidence”.

Ankara is lobbying hard against such a move, arguing it would jeopardise its recent efforts at reconciliation with Armenia.

Official ties with Yerevan were cut in the 1990s, and the countries’ common border was closed.

But while Turkey is open to renewing trade and diplomatic ties with its neighbour, the distribution of this film suggests it is more closed than ever to any discussion of its history.

The education ministry’s statement calls Sari Gelin a balanced, historical account, but the clear message it gives Turkish school-children is that Armenians are traitors and their enemies.

## California State University, Fresno - Armenian Studies Program Author Aris Janigian to Present his New Book Riverbig: A Novel

FRESNO -- Author Aris Janigian will present his new book, “Riverbig: A Novel,” at 7:30PM on Wednesday, April 1, as part of the Spring Lecture Series of the Armenian Studies Program.

The book presentation will be held in Room 191 of the University Business Center on the Fresno State campus. Admission is free with parking available in the UBC Lot or in Lot J.

This work of fiction is the follow-up to Bloodvine, Aris Janigian’s acclaimed first novel, and continues the tale of Andy Demerjian. Having finished college, returned to farming, and undergone a chain of disasters, he is now landless. Desperate to support his wife and two sons, Demerjian embarks on a series of ventures that put his integrity and mettle to the test. Set

in California’s Central Valley, and ranging in time from World War II to the drug wars of the 1960s, Riverbig explores both emotional terrain and physical topography as it transports the reader through the valley and into the rhythms of rural life.

A second-generation Armenian American, Aris Janigian was born in Fresno, California, and currently lives in Los Angeles with his family. He returns to the Fresno area annually to work as a grape packer and shipper. He is the author of Bloodvine and the coauthor, with April Greiman, of Something from Nothing.

Copies of Riverbig will be on sale at the presentation.

Contact the Armenian Studies Program, 278-2669, for more information.

## Ara Sarafian to Lecture at Glendale Library

GLENDALE, CA -- Ara Sarafian will discuss Accursed Years, Yervant Odian’s remarkable account of the Armenian Genocide, at the Glendale Public Library on Wednesday, April 1, at 222 East Harvard Street, Glendale. The book is written in English and the program will be presented in English. The lecture starts at 8:00 pm, admission is free. The event is organized by The Tekeyan Cultural Association, Los Angeles chapter and Glendale Public Library.

Yervant Odian’s survival and escape allowed him to tell his own story and give insights into the fate of others. “Odian’s facility with the language of the massacres ... leaves the truth unaltered, ... doesn’t aim for individuality or the most aesthetically perfect, but puts truth before us as it is, doesn’t touch it, doesn’t change it, doesn’t dilute it with literary style,” states Scholar Krikor Beledian in the book’s introduction.



Ara Sarafian is an archival scholar specializing on late Ottoman and modern Armenian history. He is the author and editor of a number of works, including “United States Official Records on the Armenian Genocide, 1915-17.” He is currently the director of the Gomidas Institute in London.

## Armenian Council of America Addresses Issues to Secretary of State Clinton

**Continued from page 1**

America as the bastion of democracy and champion of human rights should nurture these bilateral relations as well as the historical truth. President Obama’s visit to Turkey, especially in the month of April, is a unique opportunity for the United States to encourage the Republic of Turkey to rectify its historical past in order to develop a strong Armenian-Turkish relationship and for the future of Turkish nation itself. This will be beneficial for the United States in its approach of strengthening its and neighborly relations in the South Caucasus and the greater Near East.

The Armenian Council of America supports the U.S.-Armenia relationship and cooperation. We favor the continuation of the Millennium Challenge Account assistance program to the people of Armenia. The United States has always stood by the Republic of Armenia from the beginning of its independence in 1991. As we are in the United States, Armenia is also currently being affected by the global economic crisis. Any decrease in U.S.

humanitarian and economic assistance would affect the livelihood of its citizens. As part of this relationship, we would like to encourage the United States to foster the growth of democracy and a civil society in Armenia. The 2008 Armenian presidential election and the subsequent clamp down on the opposition hindered the growth of these critical elements. Without these solid foundations, Armenia cannot truly develop into a democratic, prosperous, and free market nation.

The Obama Administration has been very dynamic in implementing its domestic and foreign policy changes. The Armenian Council of America and the Armenian American community look forward to this leadership standing by its pledge on acknowledging the Armenian Genocide. This will demonstrate the administration’s stance that genocide is not acceptable to the United States regardless of geopolitics.

We thank you and the administration again for your commitment in improving America’s relations and image abroad, as well as promoting peace throughout the world.

## ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

### ԽԱՅՔԱՐԻ ՕԾՈՒՄ ՊԱԹՈՆ ՌՈՒԺԻ ՄԵԶ (ԼՈՒԽՁԻԱՆԱ)

**8.Ա.Կ.**

Հուկիվանայի մայրաքաղաք Պաթոն Ռուժի հայ գաղութին համար յիշատակելի յաղթական շաբաթավերջ մը հանդիսացաւ Մարտ 15ը: Արտասովոր եռուզերի մէջ էին շուրջ 24 ընտանիքներ հաշուող այս շատ փոքր գաղութին անդամները:

Ամերիկայի Արեւելեան թեմի Առաջնորդ Տ. Խաժակ Արքեպս. Պարսածեանի ներկայութիւնը ոգեստրած էր զիրենք մէծապէս:

Ուրախ էին անոնք, քանի որ երբ շաբաթ երեկոյեան Սրբազն Հայրը մկրտեց փոքրիկն Քրիստոփոր/Յարութ Մարգումանեանը, զաղութի հայութեան թիւը աւելցաւ եւս մէկ հոգիով: Այս առիթով սարքուած խնճոյքը «Սերոր» ճաշարանի հայկական միջնորդական տեղույն հայ համանչքին եւ

փորնիալի Փասատինա քաղաքէն: Իր աւուր պատշաճի քարոզին մէջ Խացումով գնահատեց Պաթոն Ռուժի փոքրաթիւ հայ համանքն յերտական իրազործումները: Թէ ինչպէս Վարդանանաց դիւցապնական գոյակուիւնին հայերը դէմ դրին պարսկական կայսրութեան հօր բանակին, նոյնպէս Պաթոն Ռուժի հայերը իրենց յաղթական գոյապնակարը կը շարունակեն Ամերիկայի համանակուլ ովկիանին մէջ: Ապա, իր օրհնութիւնները տուաւ եկեղեցւոյ ծիսական խորհուրդի բոլոր անդամներուն, յատկապէս ձեռներէց ատենապետ Վազգէն Գալթաքճեանին, ինչպէս նաև Գալթաքճեան եւ Մութափեան ընտանիքի անդամներուն, որոնք ի գին ամէն զոհողութեան կ'երաշխաւուրեն տեղույն հայ համանչքին եւ



Ս. Կարապետ Եկեղեցին եւ Ազգային Գերեզմանատան Խաչքարը՝ նուիրուած 1915-ի Մեծ եղեննի հայ նահատակներուն



Ամերիկայի Արեւելեան թեմի Առաջնորդ Տ. Խաժակ Արքեպս. Պարսածեան կ'օրենք Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Նորա Գալքահենները

մէջ վերածուեցաւ ազգային եւ ժողովրդական երգերու զեղումի:

Հպարտ էին անոնք, քանի որ հոն՝ կեդրոնական Պաթոն Ռուժի Ֆլորիտա Փողոցին վրայ կանգնեցուցած էին հայուն ներկայութիւնը հաստատող կոթողներ՝ Ս. Կարապետ

Եկեղեցիին յարատեւ գոյութիւնը:

Սուրբ Պատարագի հոգեպարար արարողութեան ետք, Ամերիկայի Արեւելեան թեմի Առաջնորդ Խաժակ Արքեպս. Պարսածեան կատարեց հանդիսաւոր օրհնութիւնը Սուրբ Գրալին հիսդ որմանկարնեւ



Եկեղեցւոյ Դպրաց դասի երգեցողութիւնը կը դեկավարէ Յակոբ Սրկ. Կակոսեան

Եկեղեցին եւ Ազգային Գերեզմանատունը, եւ ուր այսօր պիտի օծուէր եւ սրբագրութիւնը, ազգին եւ եկեղեցին համար 1915-ի Մեծ եղենի հայ նահատակներուն:

Արդարեւ, Կիրակի, Մարտ 15ին, Պաթոն Ռուժի համան հայ գաղութը, մէծով ու պատիկով ողողած էին Ս. Կարապետ Եկեղեցին: Առաջնորդ Սրբազն Հայրը կատարեց հանդիսաւոր Սուրբ Պատարագը: Դպրաց դասի երգեցողութիւնը կը դեկավարէր Յակոբ Սրկ. Կակոսեան, որ յատկապէս հրաւիրուած էր Գալ-

թիւ Ապրիլեան Եղեռնի մէկ ու կէս միլիոն հայ նահատակներուն: Հայատանի մէջ պատրաստուած եւ քանդակուած առյն 8-ով 3 ոտք Խաչքարին բոլոր ծախսերն ու փոխադրավարձքը հոգացած էին Խաչքարին կնքահայրը հանդիսացող՝ Տէր եւ Տիկ. Խաչիկ եւ Նորա Մութափեանները: Իսկ պատուանդանն ու տեղագրումը նուիրած էին նախկին լիբանանցի Տահէր Եղբայրները:

Հուակ, Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ այցելու հովիւ Տ. Ներսէս Քինչ. Ճէպէճեանն ու ներկաները հաւաքուեցան Եկեղեցւոյ սրահին մէջ, ուրի պատիւ Առաջնորդ Սրբազն Հօր տրուեցաւ պահէքի ընթրիք մը, պատրաստուած Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ Տիկնանց Յանձնախումբին կողմէ:

Որքան խրախուսիչ է իրազէկ դառնալ սակաւաթիւ այս գաղութիւն վերջին հիսդ տարիներու ընթացքին կատարած իրազործումներուն՝ պարտագերծ սեփական Եկեղեցին համար: Տրագիրներ՝ որոնք գլուխ կը դարձնեն շատ մը հայանոծ զաղութիւններու մէջ: Բայց Պաթոն Ռուժի սակաւաթիւ հայ գաղութիւ պարագային, որեւէ ծրագիր իրազործէլի է: Քանի որ հոն կը տիրապետէ Մէրը, Միութիւնը, Համերաշխութիւնը, ազգին եւ Եկեղեցին հանդիպ Ծառայասիրութիւնն ու Նուիրումը:

կան գերեզմանատուն մարմարակերտ դամբարաններով, եւ Մեծ Եղենին նուկիրուած Խաչքար: Ամէն ինչ մտածուած է եւ ծրագրուած: Տակաւին կը ծրագրեն քանդել ներկայ սրահը եւ կառուցել նոր սրահ՝ արդիական խոհանոցով: Կը մտածեն զնել կողքի կալուածը, Եկեղեցիին անտեսական ապահովութեան համար: Իսկ անհատ բարերարի մը կողմէ կ'առաջարուի հսկայ նոր ծրագիր մը՝ գնելու համար Եկեղեցիին ետեւի կողմը գտնուող շուրջ տասը արտավարը հողաշերտ մը, ծերանոցի մը, սրահի մը, երիտասարդական կեդրոնի մը եւ այլ յարմարութիւններու շինութեան համար: Տրագիրներ՝ որոնք գլուխ կը դարձնեն շատ մը հայանոծ զաղութիւններու մէջ: Բայց Պաթոն Ռուժի սակաւաթիւ հայ գաղութիւ պարագային, որեւէ ծրագիր իրազործէլի է: Քանի որ հոն կը տիրապետէ Մէրը, Միութիւնը, Համերաշխութիւնը, ազգին եւ Եկեղեցին համար 1915-ի Մեծ եղեննի հայ նահատակներուն:

COMPATRIOTIC UNION OF CHORK-MARZBAN LOS ANGELES











## ՄԱՐԶԱԿԱՆ

### ՄԵԿՆԱՐԿԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹԲՈԼԻ ԱՊԱԶՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆութբոլի Հայաստանի 2009 թ,  
առաջնութիւնը սկսուեց «չոր»  
հաշիւներով: Մեկնարկային տուրում  
կողմերը յաղթանակներ տօնեցին սեփական  
դարպանը անառիկ պահելով: Տուրի  
կենտրոնական հանդիպումը կայացաւ  
«Նախի» մարզադաշտում, որտեղ  
«Փիւնիկ»ը մրցեց «Բանանց»ի հետ:

Խաղի ելքը վճռեց 16-րդ րոպէին  
«Փիւնիկ»ի առաջգային կիսապաշտպան  
Հենրիկ Միխթրեանի խփած գնդակը:  
Ախոյեանը յաղթեց 1:0 հաշուով:

Տուրի եւս մէկ կենտրոնական  
հանդիպում կայացաւ կապանում, որտեղ «Գանձասար»ը հիւրընկալել էր  
«Միկայ»ին: Թէեւ կապանցիները սեփական հարկի տակ հազուադէպ են  
պարտում, սակայն «Միկա»ն վատահ յաղթանակ տօնեց 2:0 հաշուով: 2  
դէպում էլ աչքի ընկաւ «Միկա»ի կոտդիվուարցի յարձակուող թոտի  
Դեմելը:

Գիւմրիում տեղի «Շիրակ»ը 1:0 հաշուով առաւելութեան հասաւ  
«Արարատ»ին նկատմամբ, որը նախորդ առաջնութեան համեմատ զգալիորէն  
թուլացած կազմով է ներկայացել: Արդեն մեկնարկային տուրում փոխ-  
ախոյեանը պարտութիւն կրեց նախորդ առաջնութեան ետնապահներից  
մէկի հետ պայքարում:

«Ուլիս»ը Արթուր Քոչարեանի կոլի շնորհիւ 1:0 հաշուով  
առաւելութեան հասաւ «Կիլիկիա»յին կատմամբ:

Հայաստանի առաջնութեան 1-ին տուրից յետոյ յայտարարուեց  
ընդմիջում, քանի որ Մարտի 28-ին եւ Ապրիլի 1-ին Հայաստանի  
ազգային հաւաքականը ընտրական հանդիպումներ է անցկացնելու  
էսթոնիայի հաւաքականի հետ:

### ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹԲՈԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԸ ՍԿՍԵՑ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ ԷՍԹՈՆԻԱՅԻ ԹԻՒՄԻ ՂԵՏ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆԸ

Մարտի 24-ին ժամը 17-ին «Փիւնիկ»  
ակումբի մարզադաշտում առաջին  
պարագմունքը կը սկսի Հայաստանի  
ֆուտպոլի ազգային հաւաքականը:  
Հայաստանի ընտրանին նախապա-  
տրաստում է Երեւանի հանրապետական  
մարզադաշտում Մարտի 28-ին աշխարհի  
գաւաթի խաղարկութեան ընտրական փուլի  
ծրագրով էսթոնիայի թիմի հետ կայանալիք  
հանդիպմանը: Հիւրերը Երեւան կը  
ժամանեն Մարտի 25-ին:

Հայաստանի հաւաքականի գլխաւոր  
մարզիչ եան Պոուլսենը թիմի է հրաւիրել  
19 խաղացողի (7-ը՝ արտերկրից):

Ֆուտպոլի Հայաստանի հաւաքականի խաղացողները իրենց  
ակումբներում վերջին հանդիպումներն են անցկացրել Մարտի 28-ին  
էսթոնիայի հետ կայանալիք հանդիպումից առաջ: Կան ֆուտպոլիստներ,  
որոնք առաջիկաց հանդիպմանը կը մօտենան առանց խաղացին պրակտիկայի:

Խմբային մրցաշարում Հայաստանի հաւաքականն անցկացրած բոլոր  
4 խաղերում պարտութիւն է կրել եւ գտնուում է վերջին՝ 6-րդ տեղում:  
Էսթոնացիներն ունեն 1 միաւոր:

Պատասխան հանդիպումը նշանակված է ապրիլի 1-ին Տալինում:

Մտամբուլում կայացած ճիւտոցի միջազգային պատանեկան  
մրցաշարում յաջող է հանդէս եկել Հայաստանի հաւաքականը: Հայ  
պատանիները մէծ թուով մետալերի են արժանացել հարեւան  
հանրապետութիւնում կայացած մրցաշարում:

Աղջիկների պայքարում ոսկէ մետալի է արժանացել 48 կգ քաշային  
երջանիկ կարապետները, որը հանդիսանուում է Հայաստանի գաւաթակիրը:  
Նոյն քաշային կարգում Ռուսա Խաչատրեանը գրաւել է 5-րդ հորիզոնականը:  
Աղջիկների պայքարում Հայաստանի 3-րդ ներկայացուցիչը՝ Ասիա  
Լալազարեանը, 57 կգ քաշայինների պայքարում եւս գրաւել է 5-րդ  
հորիզոնականը:

Տղաների պայքարում ամենայաջողը հանդէս է եկել 50 կգ քաշային  
գարիկ Յարութիւնեանը, որը գրաւել է առաջին հորիզոնականը: 81 կգ  
քաշային Արման Սողոմոնեանը, որը Հայաստանի գաւաթի  
խաղարկութիւնում գրաւել էր 3-րդ հորիզոնականը, արժանացել է  
արծաթէ մետալի: Խոկ ահա 81 կգ Հայաստանի գաւաթակիր Արթուր  
Կույեանը գրաւել է ընդամենը 5-րդ հորիզոնականը:

60 կգ քաշայինների պայքարում Գէորգ Թորոսեանը եւ 73 կգ Մհեր  
Հայրապետեանը արժանացել են պրոնգէ մետալերի: Հայաստանի միւս  
ներկայացուցիչները գրաւել են 5-րդ հորիզոնականը: Հայաստանի  
պատանեկան հաւաքականը Երեւան կը գերադառնայ վաղը:



## ՇԱԽՄԱՏ

ԼԻԼԻԹ ՄԿՐՏՉԵԱՆԸ 2-ՐԴ ՏԵՂ ԳՐԱՒՊԻ ԵՒՐՈՊԱՅԻ  
ԿԱՍԱՏԱԿԱՆ ԱՆՐԱՍԱԿԱՆ ԱՊԱԶՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մանկական Պետերբուրգում Մարտի  
20-ին աւարտուեց Եւրոպայի կանանց  
շախմատի անհատական առաջ-  
նութիւնը: 167 մասնակիցներից 5-ը  
Հայաստանի ներկայացուցիչներ էին:  
Նրանցից յաջող հանդէս եկաւ Լիլիթ  
Մկրտչեանը: Նա եւ Տատյանա  
Կողինցեւան (Ռուսաստան) վաստա-  
կեցին 8,5-ական միաւոր ու բաժանեցին  
1-2-րդ տեղերը: Ախոյեանին որոշելու  
համար անցկացուեց լրացուցիչ  
մրցամարտ: 1,5; 0,5 հաշուով յաղթեց  
Տ. Կողինցեւան եւ նուածեց Եւրոպայի  
ախոյեանի կոչումը: Խոկ Լ. Մկրտչեանը  
դրաւեց 2-րդ տեղը:



## ԵԼԻՆԱ ԴԱՍԻԵԼԵԱՆԸ 2-ՐԴ «ԳՐԱՆ ՊՐԻ» ՄՐՑԱՇԱՐՈՒՄ

Մարտի 19-ին Ստամբուլում աւարտուեց կանանց շախմատի «Գրան  
Պրի» մրցաշարը: Վերջին՝ 11-րդ, փուլում էլինա Դանիէլեանը յաղթեց  
Չժառ Քայուին (Զինաստան), վաստակեց 8 միաւոր եւ գործակիցներով  
դրաւեց 2-րդ տեղը:

Մրցաշարի յաղթող ճանաչուեց Համբի Կոներուն՝ 8,5 միաւոր  
(Հնդկաստան):

Տիգրան Լ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԸ ՆՈՒԱԲԵՑ ԱՇԽԱՐՅԻ ԳՎԱՒԹԻ  
ԽԱՂԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵԳԻՐ

Զեռնոգորիայի Բուդավական քաղաքում աւարտուեց Եւրոպայի շախմատի  
տղամարդկանց անհատական առաջնութիւնը: 11 համարաւորից 8 միաւոր  
վաստակեց եւ մրցաշարի յաղթող ճանաչուեց Եւգենի Տոմաշեևին  
(Ռուսաստան):

Հայաստանի շախմատիստները անմասն մնացին խաղարկուած  
մրցանակներից: Աշխարհի գաւաթի խաղարկութեան 22 ուղեգործից  
մէկին արժանացաւ Տիգրան Լ. Պետրոսեանը:



## ՔԱՌԱՍԱՎԱՄԵԱՅՈՒՆԵԱՐՁԱՆ

### ՀԱՅ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆԸ

#### ՇԱԽՄԱՏԱԿՈՒԱՅՆ ՀԱՅ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆԸ

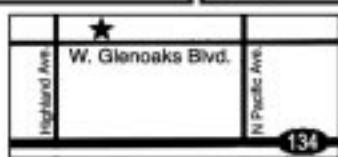




# Mission Wine & Spirits

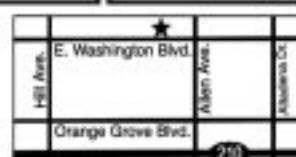
**NEWLY RENOVATED Glendale STORE NOW OPEN!**

<b>JOHNNIE WALKER Red Label</b> <b>15<sup>99</sup></b>	<b>JOHNNIE WALKER Black Label</b> <b>17<sup>99</sup></b>	<b>JOHNNIE WALKER Green Label</b> <b>39<sup>99</sup></b>	<b>JOHNNIE WALKER Gold Label</b> <b>51<sup>99</sup></b>	<b>JOHNNIE WALKER Blue Label</b> <b>119<sup>99</sup></b>
<b>PATRÓN Silver</b> <b>31<sup>99</sup></b>	<b>CAZADORES REPOSADO</b> <b>19<sup>99</sup></b>	<b>Ultimat Vodka</b> <b>29<sup>99</sup></b>	<b>Don Julio Añejo Tequila</b> <b>35<sup>99</sup></b>	<b>Don Julio 1942 Tequila</b> <b>79<sup>99</sup></b>
<b>GREY GOOSE VODKA</b> <b>21<sup>99</sup></b>	<b>RUSSIAN STANDARD PLATINUM</b> <b>17<sup>99</sup></b>	<b>JACK DANIEL'S OLD NO. 7 TENNESSEE WHISKEY</b> <b>14<sup>99</sup></b>	<b>KetelOne® VODKA</b> <b>17<sup>99</sup></b>	<b>SKYY VODKA.</b> <b>8<sup>99</sup></b>
<b>CIROC Vodka</b> <b>17<sup>99</sup></b>	<b>Crown Royal Canadian Whisky</b> <b>14<sup>99</sup></b>	<b>Jose Cuervo Tequila Especial</b> <b>10<sup>99</sup></b>	<b>SMIRNOFF Vodka</b> <b>9<sup>49</sup></b>	<b>Captain Morgan Spiced Rum</b> <b>10<sup>99</sup></b>
<b>Hennessy COGNAC VS</b> <b>22<sup>99</sup></b>	<b>Hennessy COGNAC VSOP</b> <b>33<sup>99</sup></b>	<b>BV Beaulieu Vineyard Wines starting at</b> <b>6<sup>99</sup></b>	<b>SKYY VODKA. 1.75L</b> <b>17<sup>99</sup></b>	<b>TISDALE Wines All Varietals</b> <b>1<sup>99</sup></b>
<b>PRAVDA VODKA</b> <b>19<sup>99</sup></b>	<b>ABSOLUT Vodka</b> <b>14<sup>99</sup></b>	<b>BACARDI Rum</b> <b>9<sup>99</sup></b>	<b>CRISTALL. Russian Vodka</b> <b>12<sup>99</sup></b>	<b>roberto cavalli Vodka</b> <b>38<sup>99</sup></b>
<b>RUSSIAN STANDARD VODKA</b> <b>9<sup>99</sup></b>	<b>IMPERIA VODKA</b> <b>17<sup>99</sup></b>	<b>JACQUESCARDIN COGNAC VSOP</b> <b>15<sup>99</sup></b>	<b>COURVOISIER Cognac VS</b> <b>18<sup>99</sup></b>	<b>El Massaya ARAK LEBANON</b> <b>20<sup>99</sup></b>
<b>Al Mimas Arak</b> <b>11<sup>99</sup></b>	<b>Dewar's. 18-Yr Whisky</b> <b>49<sup>99</sup></b>	<b>Fakra Arak</b> <b>15<sup>99</sup></b>	<b>Mesrob Mashtots Armenian Brandy</b> <b>32<sup>99</sup></b>	<b>ORA Vodka</b> <b>12<sup>99</sup></b>
<b>Noy 10 Years Armenian Brandy</b> <b>25<sup>99</sup></b>	<b>Three Olives VODKA</b> <b>17<sup>99</sup> 1.75L</b>	<b>Roskov Vodka</b> <b>4<sup>99</sup></b>	<b>Touma Arak</b> <b>13<sup>99</sup></b>	<b>Gantous &amp; Abou Raad Arak</b> <b>11<sup>99</sup></b>
<b>Noy 5 Years Armenian Brandy</b> <b>15<sup>99</sup></b>	<b>Ararat 3 Years Armenian Brandy</b> <b>14<sup>99</sup></b>	<b>1800 TEQUILA Silver or Reposado</b> <b>16<sup>99</sup></b>	<b>Stoli ELIT VODKA</b> <b>44<sup>99</sup></b>	<b>Cabo Wabo TEQUILA Reposado</b> <b>22<sup>99</sup></b>

825 W. Glenoaks Blvd., CA 91202  
(818) 242-0683  
Open Monday—Saturday 9 am - 8 pm

# MISSION

WINE & SPIRITS

1785 E. Washington Blvd., Pasadena, CA 91104  
(626) 794-7026 • (626) 794-7368  
Open Monday—Saturday 9 am - 8 pm\*Minimum 12 Bottle Mix & Match • This ad expires on 04/07/09 • We reserve the right to limit quantities • Sales tax excluded  
• Prices subject to change without notice • No CCs • All items are 750ml in size unless specified.